

Előfizetési díj:

Negyedévre 1 frt
Félévre 2 frt
Egész évre..... 4 frt

Egyes szám 20 kr.

Majelen havonként
kétyszer.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ

PORZSOLT KÁLMÁN.

Szerkesztőség

és

kiadóhivatal

Budapest, József-körut
5. szám.Kéziratokat vissza nem
küldünk.

Az „Achilles” Sport-Egylet, az „Aradi Korcs-Egylet, „Magy. Testgyakorlók köre” a „Berégszászi Korcsolyázó-Egylet.” a „Bpesti, hegyvidéki turista-Egylet.” a „Budapesti Korcsolyázó-Egylet.” a „Budapesti Torna-Egylet” a „Debreczeni Korcsolyázó-Egylet.” a „Debreczeni Torna-Egylet.” az „Egyetemi Athletikai Club,” „Első Magyar Vivő-Egylet,” az „Érsekújvári Vivő- és Torna-Egyesület,” a „Fertői Csónakázó-Társaság,” a „Győri Csónakázó-Egyesület,” a „Kassai Korcsolyázó-Egylet.” a „Kolozsvári Athletikai Club,” a „Kolozsvári „Korcsolyázó-Egylet.” a „Föv. Vivő-Club.” a „Körmendi Athletikai Club.” a „Kunszentmártoni Csónakázó-Korcsolyázó-Egylet.” a „Magyar-Ovári Torna- és Vivő-Egylet.” a „Marosvásárhelyi kerékpár-Egylet.” a „Makói Torna-Egylet.” a „Maros-Vásárhelyi Korcsolyázó-Egylet.” a „Lévai Torna- és Vivő-Egylet.” a „Lőcsei Korcsolyázó-Egylet.” a „Maros-Vásárh. Torna-Egyl.” a „N.-Bányai Torna és Korcsolyázó-Egylet.” a „Nagy-Enyedi Korcsolyázó-Egylet.” a „Nagy-Kanizsai Torna-Egylet.” a „Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet.” a „Nemzeti Hajós-Egylet.” a „Neptun Budapesti Evező-Egylet.” az „Ó-Becsei Kerékpár-Egyesület.” az „Ó-Budai Torna-Egylet.” a „Pécsi Athletikai Club,” a „Pozsonyi Hajós-Egylet.” a „Pozsonyi Torna-Egylet.” a „Privigyei Korcsolyázó-Egylet.” a „Rimaszombati Korcsolyázó-Egylet.” a „Sátoralja Újhelyi Korcsolyázó-Egylet.” a „Selmeczi Akadémiai Athleta-Club,” a „Soproni Korcsolyázó-Egylet.” a „Szabadkai torna-Egylet.” a „Szarvas Korcsolyázó-Kör,” a „Szegedi Csónakázó-Egylet.” a „Szegedi Korcsolyázó-Egylet.” a „Szegedi Torna-Egylet.” a „Székely-Udvarhely Korcsolyázó-Egylet.” a „Székesfehérvári Korcsolyázó-Egylet.” a „Temesvári Korcsolyázó-Egylet” és az „Újvidéki kerékpár- (Bicyeli Egyesület)” a „Pápai korcsolya-egylet.” a „Torontáli korcsolyázó- és hajós-egylet.” „Szegedi Kerékpár-egyesület” „Veszprémi torna-egylet” „Tordai korcsolyázó-egylet” „Budapesti Torna-Club” „Zombolyai atletikai club” a „Szászvárosi atletikai club,” a „Szolnoki korcsolyázó-egylet,” a „Budapesti polgári lövészesegyesület” „Sportkedvelők köre”

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ő nagyméltósága 47,020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézetének.

Csónakázó belügyminiszter

(Hieronymi Károly.)

Hieronymi Károly, a Wekerle-kabinet új belügy-ministere és erőssége elnöke a „Neptun budapesti evező-egylet”-nek, mely Magyarország legerősebb regatta-egylete, továbbá elnöke volt még nem rég a „Budapesti torna-club”-nak is.

Igy abból az örömből, melyet a politikai világ érez Hieronymi miniszterségében, kiveszi a maga részét a sportvilág is.

A hol csak Hieronymi megfordult, mindenütt szeretetet és tiszteletet serkentet maga iránt a szívekben s így természetesen, hogy a sportkörökben is rajongó szeretet övezte őt mindig.

Ez a munkás államférfi, ki élete javát óriási munkában töltötte, ráért arra, hogy egyszerre két testedző egyletnek is élére álljon s az ő kiváló tapintatos vezetésével mind a kettőt fölvirágoztassa.

Annál az örömmel azonban, a mit Magyarország sportsmanjei érznek Hieronymi politikai carriéréjének

nagy föllendülésén, még nagyobb az a nagy jelentőség, mely abban a tényben van, hogy a józan testedzésnek és nemes sportnak egy barátja az államférfiúi pályán egyik csúcspontjára került s ez által a közfelfogás előtt nagy presztizst kölcsönzött magának a testedző sportnak is.

Magyarországon még mindig nagy az elfogultság a testedző sport iránt a nagyképűsködő publikumban, míg Angliában az ősz államférfiak sem röstellenek labdázni.

Most Hieronymiban nem csak a politikai képzettség s az államférfiúi talentum tekintetében, hanem még a

sport szempontjából is igazi angol szabású férfi került a kabinetbe. S miután már a kabinet feje Wekerle Sándor is híve a testedzésnek (az öreg Keresztessy tanítványa), Szilágyi Dezső valóságos vasgyűrű athléta, Csáky Albin gróf pedig theoretikus reformere a tornatanításnak, így most a csónakázás és tornazás hívével Hieronymival oly fölfogású tagokból alakult össze a kormány, a kiknek példája e tekintetben is nagy hatással lesz a közvéleményre.

HIERONYMI KÁROLY.

TORNÁ.

Az 1893-iki tornaver-senyek programjának végleges önállítására kiküldött albizottság, melynek lapunk egyik szerkesztője is tagja már ülésezett s nem sokára

abban a helyzetben lesz a vallás- és közoktatásügyi miniszterium, hogy az összes iskoláknak megküldheti a részletes programot és utasítást. Arra figyelmeztetjük azonban a tornatanár urakat, hogy addig is a múlt évi program alapján (a melytől a jövő évi is alig tér el)

gyakoroltassák növendékeiket s kisebb házi versenyeket tartanak a tornaórákon. Különbösen is az a torna-reform célja, hogy a verseny a rendes tornaórákba bevitessék serkentő eszközül s nem az a cél, hogy csupán pompázó verseny-ünnepségek rendeztessenek.

A „Budapesti (budai) tornaegylet“ attila-utcai csarnokában nov. 5-én diszes házi viadalt tartott, melynek sikerét nagyon emelte a legelőkelőbb budapesti sportklubok részvétele. A »B. T. E.« elnökségét dicséret illeti, hogy eddigi merev zárkózottságát abbahagyva, a testvéregyesületek barátságos érintkezése által hazánk tornaügyének előrevitelében ily buzgó munkásságot fejt ki. Az ünnepélyt szabad gyakorlatokkal nyitották meg, majd nyújtó- és korlátornázás következett. A szép számmal megjelent diszes közönség élénk tetszéssel és tapsal fogadta a szabatos mutatóványokat. Végül ugró-verseny volt, melynek díját, szép cserkoszorút, Wein Jenő nyerte el. A mérközést 200 terítékű banquet követte, melynél a »Budapesti tornaegylet«, a »Magyar Athletikai Klub«, a »Magyar Testgyakorlók Köre« és a »Nemzeti Tornaegylet« szónokai az egyetértést és barátságot cigányzene és jó bor mellett a reggeli órákig dicsőítették.

A nemzeti tornaegyesületben decz. 17-én disztornázás lesz, utána pedig társasvacsora.

Sz. Nagy Sándor, az aradi lyceum derék tornatanára Aradon örök hűséget esküdött Ujházy Juliska urhölgynek, Arad egyik kedves és bájos tanítónőjének. Tanuk voltak Robitsek Ágost dr. és Vas Sándor dr.

Egy tornaegylet negyedszázados jubileuma. Szombathelyről írják: Tornaegyletünk a jövő évben fogja fennállásának és közhasznú működésének 25-ik évfordulóját megünnepelni. Az egylet elnöke és választmánya, valamint Divald tornamester is mindent elkövet, hogy ez ünnepély az egylet-hez méltó legyen. Gondoskodtak arról, hogy azon ne csak a különböző fntézetek növendékei lépjenek fel mutatóványaikkal, hanem egy egyleti tagokból alakult tornász csapat is produkálja magát. Sikerült a választmányból e célra kiküldött bizottságnak nagy fáradsággal 24 tornászt összetoborzani — papiroson. Hanem az a baj, hogy ezek az nrak nem igen szorgalmasan járognak el a kitűzött gyakorló órákra s így Divaldnak a legjobb akarat és ügyekezettel mellett sem sikerül majd szemrevalóbb gyakorlatokat bemutatni.

VELOCIPÉDEZÉS.

A magyar velocipédészés jubileuma. A budapesti kéreppáregyesület fennállásának 10 éves jubileumát, a járvány miatt, a jövő tavaszra halasztotta, amikor nagyobbszabású nemzetközi versenyyel és ünnepségekkel tartja meg - jubileumot.

ATHLETIKA.

A selmeczbányai akadémiai athleta club nov. 17-én tartotta első választó közgyűlését, melynek eredménye a következő: tiszteletbeli elnök lett: dr. Schwartz Ottó m. kir. bány. tanácsos, s akad. r. tan., elnök: Pfeiffer Aladár b. jogász, jegyző: Pap Aurél III. é. b., művezetők: Rameshoffer Béla IV. é. c. és Lipsey László III. é. e., pénztárnok: Soltés Gyula III. é. e., ellenőr: Haffner Ferencz II. é. b., vivőmester: Kovássy Kálmán II. é. e. és szertárnok: Remenyik Károly II. é. e. Az ath. club eddig beiratkozott tagja meghaladja a 70-et, tehát kevesebb hallgató közül már eddig több mint tavaly, midőn a mostani 170 hallgatóval szemben 230 volt a hallgatók száma s ezek közül egész évben alig volt 40-50 tagja az ath. clubnak.

Pap Aurél
ath. cl. jegyző.

Vívó-club Székesfejérvárott. Vívó club alakult Székesfejérvárott. A klubnak egyetlen tisztviselője dr. Huszár Adolf orvos, ki a pénztárnoki és a titkári teendőket végzi. Összejöveteleiket a kereskedelmi akadémia tornatermében tartják. Ez a klub csak alapja akar lenni egy nagyobb s később alakítandó vívó-egyletnek.

Tornázó és vívó kör van alakulóban Komáromban. Feszty Béla a vármegye aljegyzője a következő fölhívást bocsátotta ki:

»A bekövetkezendő téli saison alatt nagy hézagot pótló intézmény lenne a testgyakorló-körnek létesítése. Nem szükséges talán fejtegetésbe bocsátkozni a felett, hogy a napi dolog után mennyire üdvös a testnek egy kis gymnasztika, mennyire felrisszül a kedély, a lélek!

Azt hiszem, a szerény törekvés, mely egy torna- és vívó-kör létesítését célozza, tetszésével fog találkozni mindazoknak, a kik belátják azt, hogy sokkal üdvösebb a hosszú téli estéken a folytonos casinói és kávéházi élet helyett egy helyes alapra fektetett testgyakorló-körben való időöltés, s azt hiszem, hogy ugyanazok nem fognak habozni a felett, hogy majdan szélesebb alapokra fektetendő körbe belépjenek s annak felvirágzását erkölcsi és anyagi támogatásukkal előmozdítsák.

A kör helyisége egyelőre a főtisztelendő gymnasiumi igazgató úr által a legnagyobb készséggel átengedett gymnasiumi tornaterem lenne, melyben hetenként kétszer, esetleg többször esti 6-8 óráig folyának a különféle testedző gyakorlatok.

Belépési díj 5 frt; havonkénti tagsági díj 1 frt. A belépési díj címén összegyűlt összeg a kör tulajdonát képezendő vívó- és box-garnitúrák, vas-súlyok és több szükséges kellékek beszerzésére fog fordíttatni. A tagsági díjakból a folyó kiadások fognak fedeztetni.

A kör működését f. évi december hó 1-én kezdendi meg remélhetőleg, — sport nyelven szólva — full speed!

Feszty Béla.

LÖVÉS Z E T.

A budapesti polgári lövészegyesületi vadásztársaság nov. 27-én, vasárnap hajtó-vadászatot rendezett.

TÜZOLTÓ SPORT.

A budapesti önkényes tűzoltótársulat még egyre folytatja a vidéki tűzoltóságok kiképzését. E hó folyamán Udvarhely megye önkényes tűzoltótestületeinek parancsnokai részeseültek szakoktatásban. Székely-Udvarhelyen a megye 108 községéből összesen 210 tűzoltóparancsnok jelent meg, a kiknek a központból kiküldött Christe Lóránd, parancsnoksági tag, tartott két héten át elméleti és gyakorlati előadást.

Katona-tűzoltók. A szatmári tűzoltó egyesület buzgó elnöke, Ferenczy János, arra vállalkozott, hogy tényleges szolgáltaiban lévő katonákat képezze ki a tűzoltásban. A rendelkezésére bocsátott s már kiképezett katonáknak közelebb volt zárgyakorlatuk a Ferencz József kaszánya udvarán. A gyakorlatok meglepően sikerültek s a katonák beigazolták, hogy a katonaságtól való elbocsátásuk után mint tűzoltók is sok hasznot fognak hajthatni a felebarátaiknak. A jelen volt tisztikar teljesen meg volt az eredménnyel elégedve s a jövőre nagyobbszámu katonaságot fog kirendelni tűzoltókká való kiképzetés végett.

Tűzoltó-egyletek barátkozása. A kapuvár-garhai önk. tűzoltó-egylet tisztiszéke elhatározta, hogy a szomszédos testvér-egyletekkel fenntartandó bajtársi viszony fejlesztése és a működő csapat edzése céljából többszörönként *menetgyakorlatot* rendez a szomszéd községekbe. Ebből kifolyólag nov. 6-án délután Kisfaludra vonult ki az egylet a főparancsnok vezénylete mellett. A már eleve értesített kisfaludi önk. tűzoltóság, élükön a főparancsnokkal és fecskeendővel, a község Kapuvár felőli részén várta a vendégeket. A szokásos tisztelges után mindkét csapat a szertárhoz vonult, hol Füzy István kisfaludi főparancsnok melegen üdvözölte a kapuváriakat, mire döbpergés és trombitaszóval a nagy vendégkörbe tértek, hol dr. Rátz Ottó főparancsnok, a tűzoltóság nemes, emberbaráti hivatását fejtegetve, a bajtársi viszony fenntartására emelt poharat. Hat óra után a csapat haza vonult.

KORCSOLYÁZÁS.

Az aradi korcsolyázó egyesület közgyűlése.

Arad, nov. 14.

Társadalmi életünknek egyik legéletrevalóbb s az általános érdekeltség tekintetében is legkiválóbb egyesülete tartotta most rendes evi közgyűlését.

A kaszinó helyiségében egybegyűlt tagok az elnök távollétében Boros Vidát kérvén föl a gyűlés vezetésére, ez azt megnyitja, Párizs Lajos egyleti ügyészt bízva meg a jegyöi teendőkkal. A napirenden levő ügyekről Tedeschi Viktor egyesületi igazgató referált.

Mielőtt ez ügyek tárgyalásába a közgyűlés belement volna, elnök az elismerés meleg hangján emlékezett meg azon önzetlen és sikeres tevékenységről, melyet Nachtnébel Ödön aradvárosi mérnök, mint választmányi tag, az egyesület érdekében kifejtett, mire a közgyűlés a derék tagtársnak jegyzőkönyvileg köszönetet szavaz. Egyben megemlékezett a közgyűlés két elhunyt buzgó tagjáról, Fleischhacker Ferenc s Szlavik Jánosról, kiknek elhalálózása alkalmából az egylet részvéte szintén jegyzőkönyvbe foglaltatott.

Ezután Tedeschi Viktor egyesületi igazgató olvasta föl az egyesület mult évi működéséről szóló jelentést, mely örvendetes tudomásul vétetett, miután abból az egyesületnek igen szép gyaporodása tünt ki.

Most az elnök saját maga és tisztársai nevében leköszönvén, Steinitzer Károly mint korelnök vezette tovább az ülést, melynek folyamán az új tisztikar és választmány megválasztatott és pedig a tavalyiak zemélyében, csupán az eltávozott Oláh Elemér helye töltetett be Dániel Dezső mint új választmányi tag által. Eszerint a tisztikar és választmány következőleg alakult: Elnök: Parecz György. Igazgatók. Boros Vida; Tedeschi Victor. Pénztárnok: Kabdebó Lajos. Ügyész: dr. Páris Lajos. Titkár: Dániel Endre. Választmány: 1. Steinitzer Károly; 2. dr. Mülek Lajos; 3. dr. Kabdebó János; 4. dr. Institoris István; 5. Probst Mihály; 6. Lejtényi Sándor; 7. Tenner József; 8. Vannay Gyula, 9. ifj. Nachtnébel Ödön. 10. Dálnoky Nagy Lajos. 11. Telmányi Emil. 12. Dániel Dezső. Számvizsgálók. Elnök: dr. Vertán Oszkár. Tagok: Krivány János; Székely Salamon.

A tisztújítás megejtése után az esetleges indítványok tárgyalására került a sor. Így határozatba ment, hogy a korcsolyák megőrzése fejében mérsékelt évadidj fog szedetni az alkalmazottak részére, mely 50 krnál azonban nagyobb nem lehet. Az intézkedés keresztülvitelével az igazgatóság bizatik meg.

Fontos és a közönség kényelmére nézve igen üdvös határozat volt a másik, melynek értelmében a két igazgató és Nachtnébel Ödön választmányi tag megbizatnak azzal, hogy a tóra néző nyitott oszlopcsarnok 2—3 ölnyi kiszögellésel stilszerűen beüvegeztessék és fűthetővé tétessék. A költségek maximális összege 1000 frtban állapítottat meg.

Meghatározást nyert ezen kívül a választmány további egy évre, hogy az egylet anyagi körülmenyeihez és a munkabér-viszonyokhoz képest a korcsolyázó tó partjának szabályozását eszközöltesse és a gyárvizek beömlését stilszerű vizesés alakjában rendeztesse.

Utolsó tárgy a nagykoruti korcsolyázó helyiség ügye volt. Az igazságügyi palotának tervbe vett építése érinti a korcsolyázó egyesületnek ezen helyiségét, s miután a tó végleg rekonstruálva lett, az egyesületnek a nagykoruti

pálya- és épületre szüksége nincsen. Erre való tekintetből a közgyűlés elhatározta, hogy a mennyiben méltányos áron eladható, az igazgatóság a nagykoruti kerítést és épületet eladhassa.

Korcsolya-toilette.

A korcsolyázásnál egyik fő gondot arra kell fordítani hogy miképen öltözködjék az ember. Mert nem az a fő

dolog, hogy szép legyen a ruha, hanem, hogy könnyű legyen benne a mozgás és azért mégis elég meleg legyen. Több ízben fordultak már hozzánk a mult télen hölgyek szak-tanácsért a korcsolya-toiletet illetőleg. Most megelőzzük a kérdezősködést azzal, hogy egy külföldi divatlapból kivágunk egy képet, tessék megnézni, hogy milyen kültöldön a nők korcsolyázó ruhája. Részletesebb fölvilágosítással nem szolgálhatunk, mert a szabászat eddigelé nem tartozik a testedző sporthoz.

A pápai korcsolyázó-egylet közgyűlése.

Pápa, nov. 23.

Kevés számmal jelentek meg ugyan az egyleti tagok az egybehívott közgyűlésre, de tekintettel a megjelentek érdeklődésére és az elnöki jelentésből kitűnő intézkedésekre, azon meggyőződésre jutottunk, hogy az egylet nemcsak hogy megfelel hivatásának, de ily adminisztratio mellett városunk hason egyletei között méltó helyet foglalhat el.

Nem mulaszthatjuk el ez alkalommal Körmeny Béla egyleti elnök urnak az egylet irányában kifejtett buzgóságát és áldozatkészségét felemlíteni, ki rövid idejű elnöksége alatt célszerű és tapintatos intézkedései által az egyletet a kor igényeinek megfelelőleg rendezte be, s ennek életre valóságát minden tekintetben biztosította.

Az egyletnek jelenleg 141 tagja van kik 1 frt. és 74 tagja kik 3 frt. évi tagsági díjat fizetnek.

Az elnök az összes tisztikar nevében beadja lemondását, egyszersmind köszönetet mond az eddig iránta tanusított jóindulatért.

Az elnöki széket Mayer István postatiszt foglalja el és felhívja a közgyűlést az új tisztikar megválasztására.

A közgyűlés az összes tisztikart egyhangulag választotta meg. Elnök: Körmeny Béla, alelnök: Hannauer Zoltán, titkár: Battenberg Lajos, pénztárnok: Reguly Dezső, pályafelügyelő: Pokrócz Kálmán.

Elnök köszönettel veszi tudomásul a közgyűlés egyhangu bizalmát és kéri továbbra is becses pártfogásukat.

A választmányi tagok az elnök által kijelölve, közfelkiáltással lettek megválasztva.

Választmányi tagok:

Br. Bothmer Béláné, Berger Anna, Barthalos Olga, Galamb Erzsike, Hannauer Sarolta, Hannauer Margit, Kiss Vilma, Voyta Ilonka, Unger Izabella, Adamovits Lázár, Br. Bothmer Béla százados, Barthalos István, Ghyczy Géza hadnagy, Gyulassy Gyula főhadnagy, Kacsokovics Benő főhadnagy, Serényi Antal, Szakáll Károly és Vaszary Béla főhadnagy.

Korcsolyázás az iskolában. A tél közeledtével figyelemztetjük az iskola-igazgató urakat *Csáky* Albin grófnak rendeleteire, melyekkel a korcsolyázás tanítását figyelemükbe ajánlja. A hideg idő legalább a fővárosban oly gyorsan beállott, hogy pereznyi késedelmet sem lehet megengedni, különben az ifjúság számára nem aknáthatjuk ki kellőleg e testedső gyakorlatot.

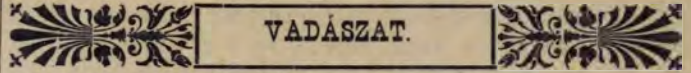
A budapesti korcsolyázó egylet választmánya közelebb *Busbach* Péter elnökle alatt ismét ülést tartott, melyen a küszöbön levő szezonhoz való előkészületek, zene és villamvilágítás dolgában intézkedtek. A mostani pavillon kibővítésének költségeire újabb százforintos részvényeket fognak kibocsátani és csak a részvényesek lesznek az egyesület tulajdonképeni tagjai.

A nagykanizsai koresolya egylet alakuló gyűlését november 6-án tartotta meg, mely alkalommal a volt igazgató-sági tagok újból megválasztattak. Az eltávozott Breuer Mór né helyett: Belus Terka, Löwinger Frida helyett pedig Rosenberg Richárdné lett megválasztva.

A veszprémi koresolya egylet nov. 30-án tartotta évi közgyűlését. Az egylet előre jelzett mulatsága igen jól sikerült. Ott voltak: asszonyok: Cseresznyés Nándorné, Csolnoky Lászlóné, Eszterhay Ferenczné, Hets Ferenczné. Sz. Horváth Pálné, Horváth Sándorné, Jankó Kálmáné, öz. Kapesándy Gyuláné, Kenessey Mór né, Keserű Rlekné, Koller Sándorné, Kőrössy Lajosné, Krausz Józsefné, Kruspér Pálné, Levatic Kálmáné, Lindtner Györgyné, Mészöly Gyuláné, Nagy Ivánné, Dr. Óváry Ferenczné, Jay Gyuláné, Plosszer Józsefné, Rainprecht Antalné, Rosos Gyuláné, Szabó Imréné, Vadnay Béláné, Várkonyi Dezsőné, Véghely Dezsőné, Vizner Jánosné, Winter Károlyné. Leányok: Biró Etelka, Csolnoky Erzsike, Eszterhay Janka, Le Fèvre Ilona, Hankóczy Jolán, Hets Margit, Jancsó Maeiska, Jankó Irma, Kenessey Claudine, Keserű nővérek, Kőrössy Flóra, Lindtner Mariska, Mészöly Rózsa, Nagy Ida, Óváry Erzsike, Pap Irén, Plosszer nővérek, Rainprecht Lujza, Rosos Rozina, Stoll nővérek, Szabó nővérek, Vizner Ilona, Véghely Sarolta.

A nagybányai torna és koresolyázó egylet nov. 6-án tartotta meg ez ideig tisztújító közgyűlését. A választmányi következő indítványai kerültek napirendre: Szabó Adolf, az egyletnek eddigi elnöke buzgó működéséért örökös tiszteletbeli taggá választandó. Jelen koresolya idejére az elmúlt évi díjak legyenek kötelezők. A régi koresolyapályának eladási ára külön takarékbetétként kezelendő. A művezetői állás ne töltesék be. Az évi tagsági díj 4 frtra szállíttassék le. Az eddigi

számadasi év helyébe a polgári évszámítás jusson érvényre. Mindezen indítványok elfogadtattak. Ezután a tisztújítás következett, mely szerint: elnökké lett *Vida* Aladár gymn. igazgató, alelnökké: *Csemez* J., pénztárossá: *Moldován* L., ellenőrré: *Mostis* L., e. ügyésszé: *Drumár*, e. orvossá: *Dr. Kádár* Antal. Választmányi tagok a következők: *Marossy*, *Berksz*, *Gellért*, *Virág*, *Madán*, *Füley*, *Diószeghy*, *Moldován* A., *Ember*, *Kováts*, *Stoll*, *Nyirő*, *Piukovits*, *Robelly*, *Csutor*. Ily módon tehát az egylet tisztikara ez időnyre is megalakult.

VADÁSZAT.

Vadászslak.

Főzettek, süssetek!
Tíz hordó gyomrába!
Csapokat üssetek!
Kulcsár a kamrába!
Vendég a gazda most,
Parancsot csak az oszt.

Zsibong a vadászslak
Mint méhköpü szája,
Sok híres vadásznak
Pihenő tanyája;
Tüzeket gyűjtanak,
Nagy asztalt nyújtanak.

Hogy vagytok, mint vagytok,
Akket itt látok?
No, csakhogy itt vagytok
Pajtások, barátok!
Falon egy vén óra
Ráketyeg e szóra.

Pohár cseng, kanál csörg,
— Nálunk csak így lehet —
Ssónokok hangja dörg,
„Éljen“ a felelet;
Beszéd jó beszédre,
Vigságnak nincs vége.

Másnapra hajnalban
Van sürgés, van forgás,
Mindenki talpon van,
S a puskaropogás
Felkölti a vadat,
Mely százfél szalad.

Hajsza fogy, itt az est,
Ház mécsé kigyulad;
Küldjetez szekeret,
Vadász is elfulad,
Kandalló melegén
Pihenni vágy szegény.

Vig ember úgy pihen:
Tréfál és enyeleg;
Itt is ugy van épen,
Pohár is fölcsegeg;
Kerül egy szál cigány
Tánczra is van leány

Oszlik a vig sereg,
Némul a vadászslak.
Vén óra sem ketyeg,
Tüzek kialszanak,
Lakoma csontjain
Eb rágsál odakinn.

Kihűlő teremben
Vén szekrény megroppan.
Mi az, mi szivemben
Kinosan fellobban?
Haj, egész életünk
Egy vadászat nekünk!

Be vagyunk osztva majd
Vadnak, majd vadásznak,
A kemény sors üz, hajt
E szörnyű csatának;
Ólve vagy megölve
Bukunk le a földbe.

Barátság, szerelem,
Leikd min fölhevül.
Szent láng a tüzhelyen
Ellobban és kihül,
S szivünk mint óra áll,
Megállítja halál!

Kertem hólepelén
Összefut egymásba,
Vérfojtalt tetején
Két nyulnak csapása.
Rosz utat tehettek?
Vajh meddig mehettek?

Gróf Zichy Géza.

Vadászat Gyapolyon. *Schwarz* Gyula gyapolyai birtokosnál a múlt héten nagy társaság volt vendégségben Pestmegyéből, Nagyváradról, s a vidékről, s a vendégek kedvéért hamarjában egy kis parázs körvadászatot rendeztek, mely — dacára a csekély számú vadállománynak — jól sikerült: 77 nyul és 12 fogoly került zsákmányra. A legtöbbet lőttek *Szathmáry* Király Andor, *Tóth* Mihály birtokos, *Karsay* Zsigmond stb. A vadászatot kedélycs lakoma követte a házigazda kastélyában.

Kaposvárról írják: Ma már Görgeteg azon határok közé tartozik, melyben sok a vad, s a vadászat a nagy élvezetek közé tartozik. *Psik* Lajos kir. ügyész a napokban tartotta meg nagy vadászatát (pedig már elébb közel 100 drb esett) és lőttek 420 drb nyulat, 9 drb. sneffet és 30 drb fázánt, pedig több vadász volt olyan, hogy csak vivot lőtt! Nem is kell mondanunk, hogy vadászat után a szives házigazdánál gazdag vadászati lakoma volt. A n. atádi birtokon szinte nagy ered-

ménnyel vadásztak közelebb. Elestett 234 drb. nyul, 310 drb. lapin, 130 drb. fácán, 24 drb. fogoly, 2 drb. sneff. Összesen 700 drb. A vadászon jelen voltak: gr. Széchenyi Pál, Tallián Gyula alispán, Dorner Zoltán törvényszéki elnök, Psik Lajos kir. ügyész, Éhn Sándor főszolgabíró, Herczog Pál, Schwab, Tormai Béla min. tanácsos.

Ritka vadász-zsákmány. Nagy-Szebenből írják, hogy ott az a különös eset történt meg, hogy egy medvét söréttel terítették le. Ugyanis Eckhardt századoshadbíró Bodola mellett nyulakra vadászott, midőn egyszerre egy medve törtetett elő, egyenesen a százados felé, kinek már nem volt ideje, hogy a söréttöltést kivegye, ennél fogva három lépés távolságról a medve fejébe lőtt, mely összerogyott, de aztán ismét gyorsan felállott és ordítva a vadászra rohant, de egy második lövés a medve mellébe, leterítette a vadállatot. A medvének szép téli bundája volt és 85 kilogrammot nyomott. Ugyancsak Nagy-Szeben közelében egy paraszt törben egy hiuzt fogott, melyet vadmacskának tartott. A hiuz tudvalevőleg csak Oroszországban és a Balkán-félszigetek zordabb hegyvidékein tanyáz.

Nyulak veszedelme Naszvadon. Heckenaszt György országgyűlési képviselőnek naszvadi vadászterületén nov. 20-án nagy hajtóvadászat volt. Eltekintve a vad állomány minimális voltától, a vadászszendélynek mégis 300 nyul esett áldozatul. Résztvettek a vadászatban Rudnay Béla főispán, Schülenburg altábornagy, Kálmán Rudolf főjegyző, Ghyczy Vilmos főszolgabíró, Sárközy, Polyák, Hegyemeghy törvényszéki bírák, Mike Károly, Soós Károly, Konkolyi Thege Balázs ügyvédek, Kenedy Géza kir. ügyész és még számosan a megye notabilitásai közül.

Frigyes főherceg vadász-zsákmánya. Albrecht főherceg magyarországi birtokán, Bélyén, Frigyes főherceg ritka szép vadász-zsákmányra tett szert, amely még a király figyelmét is felköltötte. Ez két óriási szarvas, az egyik 18-as, a másik 20-as, melyeket a főherceg hozott terítékre. Az egyik 268, a másik 271 kilogrammot nyomott. Az agancsokat, amelyek nagyságuknál és súlyuknál fogva ritka szép példányok, a mult vasárnapon Pozsonyból Bécsbe vitette, s itt Albrecht főherceg palotájából elszállították azokat a Burgba, hogy a király is megszemlélhesse, mialatt Frigyes főherceg maga mondta el a főlségnek e szép eredményű vadászat lefolyását.

Fácán-vadászat. Kállay Albert szegedi főispán, Pálffy Ferenc polgármester és a csöngőlei vadásztársaság tagjai közelebb két napos fácánvadászatra Csöngölére rándultak ki.

A szombathelyi vadász-társaság nov. hó 24-én tartotta meg vadászatát a »Hegy fölött.« Esett ez alkalommal 147 nyul, tehát 110 darabbal kevesebb, mint a mult esztendőben. Az eddigi összes eredmény 858 darab nyul.

A SPORTVILÁGBÓL.

Vadászaton.

A kocza-vadász elhibázta a nyulat: Tyű! az áldóját, hogy elhibáztam! . . . hogy szalad a nyomorult tapsifüles! . . . bizonyosan megérezte, hogy az *anyósomnak* szántam!

*

Vivóteremben.

Beszélik egy párbaj lefolyását. A sebesült egyik tanuja dicsérgetve szól:

— Ah, Andor valóban nagy lelki jelenléte tanusított.
Felel egy hallgató:
— De azért jobb lett volna testi távolléte tanusitania.

Dicsekvés.

Kocza vadász: Én a vadászaton annyit szoktam löni, hogy mindig külön puskatöltőgetőt viszek magammal.

Bankár: Az semmi! Ha én vadászok, külön pénztáros kísér, a ki kifizeti a fájdalomdíjat a hajtóknak, kiket meglövék.

FÉNYKÉPEZŐ SPÓRT.

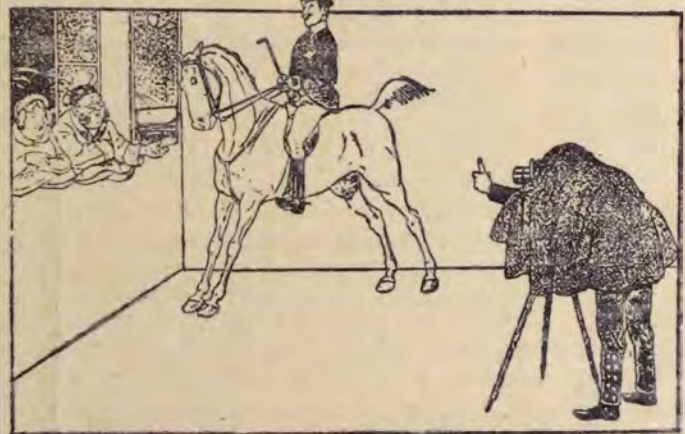
Mükedvelő sportsmanek.

(Négy kép.)

I.

II.

III.

IV.

Herkules-könyvtár.

Szerkesztik:

PORZSOLT JENŐ és PORZSOLT KÁLMÁN.

Eddig a következő kötetek jelentek meg:

A magyar labdajátékok könyve, képekkel. Irta Porzsolt Lajos. 1 frt.

A korcsolyázás kézikönyve, számos rajzzal. Irta Porzsolt Jenő 1 frt.

Vitorlás kalandok. Irta Szalay Imre, országgyűlési képviselő 50 kr.

A sport-világból. Elbeszélések és versek illusztrálva. Írták: Adorján Sándor, Balázs Sándor, Balogh István, Oláh Miklós, Porzsolt Kálmán, Szabó B. és Sziklay J. 1 frt.

MontPELLIERTŐL Budapestig velőcipéden. Irta Igalí Svetozár 1 frt.

A tornázás kézikönyve. A miniszteri tanterv alapján népiskolák számára s egyszersmind kezdő tornázóknak magánhasználatul. Irta Porzsolt Lajos. (Hatvanegy képpel.) 1 frt 40 kr.

A testgyakorlati oktatás rendszere. A testgyakorlati oktatásra vonatkozó törvények és rendeletek gyűjteményével. Irta Porzsolt K. (Képekkel.) 80 kr.

Tornakártyák. Elemi és községi iskolák számára. Irta Porzsolt Lajos. 1 frt.

Irást a **HERKULES** kiadóhivatalában

Budapest, VIII. József-körút 5.

Porzsolt Ernő építési irodája

elvállal mindennemű építkezéseket, tervek készítését és kivitelét: palotákat, bérházakat, nyaralókat, tornacsarnokokat, csónakdákat, versenypályákat stb.

Budapest, V. Kálmán-u. 15/b.

„COLUMBUS“-KORCSOLYA

és **ACHILLES**-szij (szabadalmak)

Ezen találmányok a scheweningeri nemzetközi sportkiállításon az ezüst érem díszoklevéllel lettek kitüntetve. Bécsben 1890. nagy díszoklevéllel.

A cipőre 10 másodperc alatt feltehető és levehető.

Columbus-korcsolya:

20, 21, 22 cm hosszú labra párja fét 7.50
23, 24, 25 cm.-ig hosszú * * * 8 —
26—31 cm.-ig hosszú * * * 8.50

A hány centiméter hosszú a láb, illetőleg a cipő, olyan számú korcsolya rendelendő.

Achilles-szj:

1., 2., 3. szám
párja 1.20

Rendelési cím:

ROHONCZY G. Budapest, Andrásy-ut 12

Budapesti elárusítók: Brachfeld F. Dorottya-utca 7.; Geittner és Rausch Andrásy-ut 8.; Huzella M. váci-utca 1.; Kertész Tódor Gizella-tér; Lőrincz István muzeum-körút 5.; Neoschill Alajos váci-utca 17.; Stern Miksa Dorottya-utca 14.; Támedly Mihály kecskeméti-utca 9.; Várady Béla kishíd-utca 9.; Wanke Gusztáv örökösei kigyó-utca 10.; Wessely István váci-utca 22.; Schmidt S. utóda párisi-udvar,

Árjegyzék és használati utasítás kívánatra birtentve küldetik.

A kizárólagosan szabadalm. szivarkahüvely előnyei.

Minden hüvely szopókájánál szabad szemmel is látható háló van alkalmazva, mely megakadályozza:

1. hogy a dohánypor és az apró dohányrészeszekék a szája hatoljanak.
2. Hogy a dohány a nyelvhez tapadjon; 3. a háló apró lyukacsai által a füst megszlik és nem oldalt jő ki a dohány és papír között, mint ez más szivarkahüvelyeknél tapasztalható. 4. a szivarka egyenletesen ég; a háló a dohány nikotin tartalmát magába szívja, a szivarkán nem támad zsiradékfolt s így teljesen elszívható. 6. a hüvelyek valódi franzia szivarkapapirból készülnek, 7. a nikotin-fogó megátolja, hogy a száj a sokszor utálatos dohánynedvtől kellemetlen szagúvá legyen. E hüvelyek a legtöbb dohánytőzsdében 100-ankint 20 krért kaphatók. Nagyban kapható minden papir- és nürnbergi nagykereskedésben.

Budapesti főraktár **Lőw Náthánnal Szerecsen-utca 7—9. sz.** hol egyszersmind a legújabb „Regalita“ papirszipkák nyelv- és szápadlás-védővel 10 darabos dobozokban 10 krért kicsinyben is kaphatók.

Kitüntetett:
Bécsben 1890.

Kitüntetett
Bécsben 1890

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban
József-körut 5. sz.

Epilepsia (nehézkór)

visszaesés nélkül gyógyítható.
A tudomány eme csodás sikere ezer és ezer alkalommal bebizonyult.

Bővebb értesítést ad a kellő levélpostabélyeg beküldése mellett,

„Office Sanitas“ Paris
30. Fauburg Montmartre.

BOKELBERG EDE

okleveles tornatanár.

Budapesten, VIII. kerepesi-ut 9.

Elvállal tornaszerek készítését és tornacsarnokok berendezését. Hazai ipar. A tornaszerek alakja és ára nm. közokt. miniszterium által vannak jóváhagyva. Több bel- és külföldi kiállításokon oklevéllel és éremmel kitüntetve, Néhai Rudolf trónörökös, József főherceg szállítója.

Torna- és sportcikkék főraktára

Lawn-Tennis és valamennyi angol labdajátékokhoz szükséges eszközök; véloczipédek, cocus ugrószőnyegek, permetező, sport és tornaöltözetek, versenydíjak, koszorúk stb. legújutányosabban szolgáltatnak.

(1893 január havában megjelenik nagy képes árjegyzékem melyet mindenkinek kívánatra beküldök.)

Berendezett, 1891. végéig 36 állami középiskola és tanítóképző, 8 leányiskola tornatermet, 3 katonai tornatermet, 31 nyári tornahelyiséget és 2 játszótér; végre eleget tett számos egylet megrendelésének.

Bővebb felvilágosítást irodámban (VIII. Kerepesi-ut 9.) Levélbeli megbízások legpontosabban elintéztetnek.

Aranyérmek, diszkereszt és diszoklevél.

csak akkor valódi, ha a sörteless dugón ez az égetett felírás van.
„Gróf Esterházi Géza.“

A gróf Esterházi Géza-féle COGNAC

orvosi tekintélyek által ajánlva, felette kellemesen és jól izlik, minőség tekintetében bármelyik francia gyártmánnyal versenyezhet, — ára pedig sokkal olcsóbb.

KÜLÖNLEGESÉG.
**** **COGNAC**

mindenütt kapható.

A mi cognacunk tiszta borból van finomítva, minden idegen anyag hozzátétele nélkül, miért is járványos betegségeknel kitünő eredménynyel használtatik központi iroda:

Budapest, külső váczit-nt 23.

A gr. Esterházi-féle cognac-gyár igazgatósága

ANGYALFÖLD.

A forgalomban levő valódi francia cognacokkal vetekedhetik.
Szerkértő véleményny:

Lipese, Bordeaux, Nizza, Páris és Berlin.

FÖLDESZ L.

puskaműves Budapest, Muzeum-körut 9 szám.

ajánlja jó hírnevű

fegyvereit

kezesség mellett, továbbá mindennemű **revolve-
reket** és teljes **vadászfelszereléseket**.
Árjegyzékek kívánatra ingyen küldetnek, javítások leg-
olcsóbban számíttatnak.

KARLSBADI
cipő-külön-
legességek.

Kajári
Dezső

Budapest, Dorottya-utoza 8. szám a.

Ajánlja legdusább választékban

férfi-, női- és gyermek-czipő-áruit
a téli idényre

a legolcsóbb árak mellett. — Különös ügyemmel
korcsolya-, velocipédező-, turista és hegymászó
tornaczipőket, vadász csizmakat

mindennemű bőr- és vászonból urak, hölgyek és gyermekek részére
ugymint: tisztii czipők, galoschnik vagy gumi czipők,
ugy szinte vízmentes czipőket és kényes lábra kü-
lönlegességeket nagy választékban raktáron tart.

Videki megrendelések mérték vagy minta-czipő szerint leggyorsab-
ban cszközöltetnek.

Alapított

1850. évben

Ő Felsége a király legma- Minden verseny alkalmá-
gasabb személyes elismer- val legelső érmekkel ki-
rése! tüntetett!

Cs. és kir. szabad. Chemiatechnikai labororium, hectograf-, gummiáru és

KAUTSCHUK BÉLYEGZŐ-GYÁR

erőműtani és véső műintézet mindennemű irodai szükségletek gyára

vegyész **TINTNER J. E.** mérnök

A felséges kir. család több tagjának, ugyszinte a legmagasabb bel- és

külhoni hatóságok, előjáróságok, intézetek stb. szállítója.

Budapest, Kigyótér 2. szám. — Bécs, V. Krongasse 6,

saját házában.

Előfizetési díj:

Negyedévre 1 frt
Félévre 2 frt
Égész évre..... 4 frt

Egyes szám 20 kr.

Megjelen havonként
kétszer.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Szerkesztőség

és

kiadóhivatal

Budapest, József-körut
5. szám.Kéziratokat vissza nem
küldünk.

Az „Achilles“ Sport-Egylet, az „Aradi Korcs-Egylet, „Magy. Testgyakorlók köre“ a „Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Bpesti, hegyvidéki turista-Egylet,“ a „Budapesti Korcsolyázó-Egylet,“ a „Budapesti Torna-Egylet,“ a „Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,“ a „Debreczen-Torna-Egylet,“ az „Egyetemi Athletikai Club,“ „Első Magyar Vivó-Egylet,“ az „Érsekújvári Vivó- és Torna-Egylet,“ a „Fertői Csónakázó-Társaság,“ a „Győri Csónakázó-Egylet,“ a „Kassai Korcsolyázó-Egylet,“ a „Kolozsvári Athletikai Club,“ a Kolozsvári „Korcsolyázó-Egylet,“ a „Föv. Vivó-Club,“ a „Körmendi Athletikai Club,“ a Kunszentmártoni Csónakázó-Korcsolyázó-Egylet,“ a „Magyar-Ovári Torna- és Vivó-Egylet,“ a „Marosvásárhelyi kerékpár-Egylet,“ a „Makói Torna-Egylet,“ a „Maros-Vásárhelyi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Lévai Torna- és Vivó-Egylet,“ a „Lőcsei Korcsolyázó-Egylet,“ a „Maros-Vásárh. Torna-Egyl,“ a „N.-Bányai Torna és Korcsolyázó-Egylet,“ Nagy-Enyedi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,“ a „Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,“ a „Nemzeti Hajós-Egylet,“ a Neptun Budapesti Evező-Egylet,“ az „Ó-Becsei Kerékpár-Egylet,“ az „Ó-Budai Torna-Egylet,“ a „Pécsi Athletikai Club,“ a „Pozsonyi Hajós-Egylet,“ a „Pozsonyi Torna-Egylet,“ a „Privigyei Korcsolyázó-Egylet,“ a „Rimaszombati Korcsolyázó-Egylet,“ a „Sátoralja-Ujhelyi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Selmeczi Akadémiai Athleta-Club,“ a „Soproni Korcsolyázó-Egylet,“ a „Szabadkai torna-Egylet,“ a „Szarvasi Korcsolyázó-Kör,“ a „Szegedi Csónakázó-Egylet,“ a „Szegedi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Szegedi Torna-Egylet,“ a „Székely-Udvarhelyi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Székesfehérvári Korcsolyázó-Egylet,“ a „Temesvári Korcsolyázó-Egylet,“ és az „Újvidéki kerékpár- (Bicycl-Egylet,“ a „Pápai korcsolya-egylet,“ a „Torontáli korcsolyázó- és hajós-egylet,“ „Szegedi Kerékpár-egylet,“ „Veszprémi torna-egylet,“ „Tordai korcsolyázó-egylet,“ „Budapesti Torna-Club,“ „Zombolyai atletikai club,“ a „Szászvárosi atletikai club,“ a „Szolnoki korcsolyázó-egylet,“ a „Budapesti polgári lövészegylet,“ „Sportkedvelők köre“

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ő nagyméltósága 47,020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézetének.

SAISON-KEP.

LOVAGLÁS.

Esterházy Miklós József gróf.

(Arczképpel.)

Bátran kérdezhetjük: „Van-e, ki e nevet nem ismeri?” Alig akad élő mágnásaink között kettő három, a kit ugy emlegetnének széles e hazában, mint Esterházyt, a tatai grófot.

Esterházy Miklós József, a híres nemes család fátatai ágának az ivadéka. 1839-ben december 5-én született.

Kis korától fogva a katonai pályához mutatott hajlandóságot. Ezt a pályát is választotta. Főhadnagyságig vitte. Ekkor hirtelen beleunt s csakhamar levette a fényes aranyzsinóros ruhát.

A katonáskodás alatt megkedvelt sportnak adta ezután magát. Annyira ment ennek több ágában, hogy nem csak hazánkban, hanem a külföldön is előkelő helyet foglal el a sportvilágban. Rendesen ő szervezte eddig a gödöllői udvari vadászatokat is. Mint „master of the homos” Káposztás-Megyeren messze földön híres farkát tart.

Verseny lovai európai hírnévnek örvendők.

Tatán csak apja halála után telepedett meg. Birtokán külön versenypályát létesített, melyen minden esztendőben rendez ló-futtatást.

Örökös jogon tagja a magyar törvényhozók főrendiházának, tiszti lovagja a Johannita-rend csehországi és ausztriai perjelségének. 1868. óta cs. és kir. kamarás is.

Jótekonyságairól és gavallérságáról híres.

Jellemének ez a két szép vonása is méltóvá

teszi ahoz a nagy történelmi névhez, a melyet visel, s előkelő helyet biztosít neki abban az örök emlékeztető családban, a melynek ő egyik jeles sarjadéka.

A színművészetnek nincs Magyarországon oly nemes pártfogója mint ő. Tatán udvari színházat építtetett s számos ifju tehetség művészi kiképeztetését segítette elő. Legutóbb azzal szerzett halhatatlan érdemeket, hogy Madách „Ember tragédiáját” Bécsben saját költségén előadatta.

ESTERHÁZY MIKLÓS JÓZSEF GRÓF.

A velencei tavon.

(Vadász-tárca.)

— Irta: Kenedi Géza. —

(A szerző arczképpével.)

Százszázoldi vadászember, ha igaz hiten van, fölgombolja a lábára a kamáslit már augusztus 15-én hajnalban.

Mondhatja neki a törvénytudó, hogy a nyulak nagy szabadságidejébe még ez a nap is belevaló. Vadászembernek már csak az a regulája, hogy ha „addig” tart,

legyen is az a nap vége. A főszolgabíró is abban nevelkedett; ha pedig nem tudja a regulát, akkor ne beszéljen bele. A nyul meg appelláljon a belügyminiszterhez.

Ahaj, kezdeni az idén akármikor.

A sárga tarlón, a zöld kukoriczában, gízgaz között, töklevelek alatt, kékbe csavarodó káposztásban járton-jár a becsületes Caesár s nedves orrát hol erre, hol arra emelgeti a szél iránt; de nyulnak, fogolynak kevés a nyoma. Órahosszat is beletart, amíg egy tapsifüles kirugaszkodik a kukorica rengetegből, vagy hogy főnebbben egy megmaradt fogolycsapat. Száz lépésről is beleeregeti mind a két csövet, ha csunya is a kapkodás.

A nagy, kegyetlen télidő vitte el a vadat. Hónapokig tartó ölnyi hóban veszett el ezerszáma a szegény pára. A ki még kibirta volna az időt, rókának, hollónak, lesipuskásnak esett áldozatul.

Szinte kár lóni azt, a mi megmaradt, ám-bátor mintha fűgőbb volna az is az idén, mint

más esztendőben s mintha maga is azon volna, hogy mentse a jövőnek megtrikult ivadékát.

Vizre kívánczik ilyenkor a vadászlelék.

Fölhizlalta a tavat az esős nyár nagyon s feneklő pocsolja felcszik a laposban, ahol taval jeles krumpliföldek zöldellettek. Érnek, vizmosásnak, zsembékos lának nem lehet panasza. Rengetegre nőtt meg a nádas, sűrűn zöldellik a sás kardos levele és meghízott a káka, akár a puskacsőve, olyan vastagra. Meg hogy szunyog is van elegendő, csak győzze az ember pipaszóval. A vizivadak esztendeje ez az idejé. A sörétkereskedő is alig győzi a törvényes 8-as söréttel, hanemha a 10-essel,

mivelhogy a fiatal vadkacsának ez is megfelel, különösen ha röptében lövik, ahogy illendő.

Ott fekszik előttünk a nagy velencei tó, akárha óriási zöld kigyó heverne végig jó Fehérvármegye arany-szinű buzatarlói közt. Vasutról nézvést óriási nád-rengeteg. Sötétzöld hullámai a távolban összefolynak s szelid lapály kék levegőjével s hogy viz fekszik a zöld lombtakaró alatt, lomha rikácsoló sirály, sivalkodó bibic és torony iránt húzó vadkacsa az elárulója.

Pedig nagy víz!

A velencei tisztástól hosszasan lehuzódik a zöld nád-kigyó Gárdony és Dinnyes mellett; majd meg elkerül Pákozdi felé (a hol egykor horvátokra is lehetett vadászni) onnan meg föl a dombok alatt Sukoróig Tulnan egy csucos dombra épített templom uralkodik fölötté, innen barátságos gentry-kastélyok. Legfelül a Meszlényieké.

Hogy minden meglegyen, az ipar is ide telepedett a vasut mellé. A kisvelencei nagy gőzmalom kéménye szerint irányozzuk a csónak járását a nádrengetegbe, már mivelhogy annak mellékén főzik számunkra az estéli vacsorát.

Fölöttünk pedig a szélcsöndes magyar levegő nyugszik csodálatos mélységben. Valami lomha, jóleső szelidség van benne, mint a magyar karakterben is, kevesebb a melancholiánál és több a mozdulatlanságnál. A mélység és bensőség becsületes hangulata, melyet nagy ritkán zavar meg, akkor is csak félve, valami távoli halk füttyrészés, vagy elhaló jóízű káromkodás.

— Hát az miért káromkodik? — kérdezem nagy csöndesen a faalkotmány elejéről, hogy a vadkacsák meg ne hallják e fölösleges beszédet. Nagy Ignác uram pedig egyet lendít a tolóruddal a ladikon s a rövid pipaszár mellől közönyösen eresztí a beszédet: — Ugy hallom, a gárdonyi csász. A feleségét szidja megint.

— Már mint a tulajdon feleségét?

— Azt mindig így haragszó előtt szokta. Majd veri is mindjárt....

Hallgatjuk egy darabon. A vasut felől behallatszik a viszálykodás hangja, de messziről. Vékonyabb asszonyi czivódás, majd meg... mintha igazsága volna Nagy Ignác uramnak.

Mivelhogy a „kérektisztáson“ csapunk át, ahonnan a vadmadár előre betakarodott a nádba, tovább nyomozom a dolgot.

— Hát aztán miért?

— Valami baj van köztük. Azt mondják, hogy az asszony... tetszik már érteni?...

— Értem. Hát aztán szép az asszony?

— Már hogy szép-e? Szemrevaló egy kicsit, — akinek az a foglalatossága. Azért van köztük a hiba.

Valami vonat megy végig Dinnyés felől a vasuton. Nem csinál nagy lármát, de épen eleget. A levegőbe szövődő népdráma elhal a zakatolásban s Nagy Ignác betolja a ladikot egy csapásra a nád közé:

— Majd ott a végén tessék egy kicsit ügyelni. Ott vannak!

Gyakorlatlan szem nem tudná kitalálni merre tologatja a járművet. Még a „csapás“ nyílása sem látszik

meg a tisztástól. A sűrű nádba utat vág a pákász ladikja s azon oly biztosan járnak, mint a szárazföldön a kocsi. Az egész tó tele van ilyen láthatatlan csapásokkal s még sötét éjszaka is beletalál, aki ismeri a járást. A csapásra itt-ott sűrűn ráborul a buja nádtermés; de csak beletolja a ladikot. Már aki erre jár, ne féltse ábrázatját a nád levéltől.

Meg a szunyogtól se. Az elérhetetlen apró szörnyetegek milliárd-számba zsongnak a nád között s ha megáll a ladik, titokszerű mély muzsikaszó az egész nádas.

Pedig megáll; megütődött valamibe. A pákász félrefordítja a ladikot, lenyul és kihuzza a vízből a varsát. Az egértogó módjára szerkesztett hálóban néhány lapos ponty ficzkádozik, a legnagyobb is kisebb, mint a kezem feje. Kiszedi a halat s ledobja a ladik fenekére, csak úgy nyekken;

— Kevés, kutya kevés!

— Hát azelőtt több volt a hal is?

— Hogy több-e? Hiszen most már semmi nincsen.

Elhuzódik az idén Pákozdi felé. Ott hinár is van, abban jobban megélnék. Vagy mi a csuda esett velük. Máskor egy éjszaka egész kocsira valót fogtunk össze; most csak napszámba jár az ember... Meglehet a sok bekanyál az oka. Mintha csak bundája volna a víznek; a szárcsa is belefutal, ha alákeveredik... A vízből meg nem él már az ember, mint annak előtte. Meg hogy a bor is már kevesebb!

Azután hallgatunk mind a ketten és egyfelét gondoltunk.

A pákász azonban nem káromkodik, ahogy az urak szoktak. Hogy boszankodik, veszem észre. Nagyokat lök a ladikon s a nádcsapásból kimászunk a „lőhalálába.“

Nagy és szép tisztás, bekanyál nélkül. Sima tükrén csak úgy feketedik a vad. Ahogy észrevesznek, nagy sipitózás és lárna támad a sik vizen. Mindenféle kacsa, szárcsa és buvár iparkodik a maga módja szerint. Nehéz tőkés kacsák rebbennek föl a sás szelétől csoportosan; odább egész raj csörgő kacsa. Ki vastagon hápog, ki vékonyan. Szárcsák csapkodják a víz színét apró ritmusokban s a „nagy bujár“ és „kis bujár“ nyakig belemerül a vízbe, majd meg egészen elbukik.

A rettenetes panikon végig dördül a kettős lövés s most támad csak az igazi riadalom. Vékony sipitózás, vastag kvakkozás, ijedt hápogás mindenfelé s a vadászgyönyör után a vadászboszuság. Két természetes vízivad ott sötétlik összegyűrve a fényes vízszínen, de hát a többi!? Miért, hogy nincs 15 csöve a puskának, mikor minden vadnak az a szokása, hogy ilyenkor az ember orrára repül.

Mire a két uj töltés nagy izgatottság között belemegy a csöbe, a víz is tiszta, meg a levegő is. Meg kell elégedni azzal, a mi van. (Azt sem méltóztatnak elhinni.)

Az egyik egy szegény zöldlábu bujár. Sajna, hogy anya-tyuk. Apró fiókája akkor is ott ül a hátán, mikor főlshedjük és igen ostobán csipog. Nem érti a dolgot s

KENEDI GÉZA.

lapos lábacskáival szaporán lubiczkol a ladik fenekén. Szegényke. Dehát lehetett volna az anyjának valamivel több esze is. Lebukhatott volna vele, mint a többiek a maguk csirkéivel Mert tudni kell, hogy a bujár anya le tud merülni a vízbe nyakig is és nem utolsó látvány, mikor csöppnyi csirkéje a hátán szárnyai tövében megkapaszkodik és úgy merülnek le azután együtt a vízbe az ellenség elől. Elusznak odalenn 300 lépésre is, ha nem messzibb.

Hogy átmegyünk a tisztáson, a nap is lemegy a távoli kéklő hegyek közé. Sokalja a vérengzést, úgy nézem. A kacsza nyugtalanodik még a ladik fenekén s egy tollat kap a nyakszirtjébe. Ne kinlódjék szegény. A pákász pedig azt mondja, hogy jó lesz „elállani.”

Elállunk. Csak épen a nád szélébe kell egy kissé betolni a ladikot és ott rágyújtani, hogy az embert ne egyék meg egészen a szunyogok, hanem csak félig.

A nádasra és tisztásra ráborul az alkony és kezdődik a nádasok mélabus költészete. Élvezi a vadász akkor is, ha öldöklésen jár az esze.

Melettünk hirtelen fölrebben valami a nádszárról. Valami rövid gém; a dobos gém kisebbik fajtája (ardea minuta). Nagy ijedtséggel van, de nem csap lármát, csak örülten iparkodik.

— Panna! — szól oda neki a pákász, csaknem gyöngédséggel, nehogy le találjam löni. Megkérdeztem tőle a fogaim között:

— Panna?

— Az!

— Hát miért hívják Pannának?

— Azért kérem alássan, mert olyan... bűdös madár.

— Hm!

Nem értem a logikai összefüggést, de csak ráhagyom.

Főnt egy nagy szürke gém. csodálatos nyugalommal evez egyenesen fölibenk. Hosszu nyaka a bögye alá van hajtva kétretben. Mikor meglát, iszonyut ijed. Kétségbeesett kőköléssel és ostobán fordul meg. A gyerek is lelőhetné; de neki nem jár ez a megtiszteltetés. A kacsának van főntartva

Lassankint érkeznek is a tarlókról és a pocsék-vizről, a hol szemezgéltek. Mennek hazafelé a tó közepére a „rigyásba.” Jobbára ott laknak ilyenkor. Némi-lyik egyedül, mások hármásával, négyesével; a csörgő kacsák csoportosan. A zöldfejű még most párosával jár s a fiók kacsák csak most gyakorolják a röpülés művészetét; ezek közül is csak a korai költés.

A mennyire a szunyogok engedik, löjjük. A távolból is tompa dörrenések jelzik, hogy mások is úgy cselekszenek. Sok puskás ember kerül ki a tó környékéről.

Azonközben leereszkedik az este. Senkinek sem mulik olyan gyorsan az ideje a semmit tevésben, mint a szerelmesé, meg a vadászemberé.

A víz felülete megszürrkül, a partok ködbe ereszkednek s meghallani minden oldalról szép sorban az esteli harangszót. A pákász azt mondja, ne löjjük őket addig, a mig harangoznak.

Hazafelé már sötétbe megy. A pákász stoikus bölcsességgel tolja a ladikot a hosszú ruddal és sohasem téveszti el a csapást. Közbe lassu tempóval mesél a főispán vadászatáról, mikor 50 gróf is volt együtt és 600 vizivadat lőttek, vegyest. Majd meg szidja a halakat. Az ozorai esatáról is tud valamit, de vigyázva mondja, nehogy elhibázzon valamit. Akkor még gyerek volt.

Úgy vettem észre, hogy a vizen élő ember szereti a borocskát, de hazudni nem szokott, mint a vadászember.

Ó neki talán azt is el méltóztatnának hinni, hogy ketten Lajos öcsémrel az este 14 vadkacsát (5 belőle stoker volt), 2 szárcsát és 3 bujárt lőtünk.

Ha én mondanám, ugyis hiába lenne.

A kegyvesztett Magyarország. Politikai és társas-körökben egyaránt feltűnést kelt az a hír, hogy a káposztásmegyeri parforce-vadászatok meg fognak szűnni. A király ő Felsége elrendelte, hogy megyeri vadász-istállóját az idei szezonnak mint egy két héttel ezelőtt bekövetkezett végével oszlassák fel. Az istállóban 34—40 ló van, mind a legnemesebb fajtákból; többnyire angol telivér. A lovak a király és személyes kísérete, valamint kitűnő vendégek, mint az ide ellátogatott Gizella főhercegnő használatára voltak szánva. A királynénak külön vadászistállója volt, melynek nem egy lova keltett feltűnést a parforce-vadászatokon. Ezenkívül 80 kopóból álló falka is tartozik a megyeri vadászati állományhoz. A falka *gróf Eszterházy Miklós* magántulajdona, de igen jelentékeny fentartási költségeihez ő Felsége is hozzájárult a magánpénztárából. Most ennek a falkának további megmaradása is kétségesé vált.

A görgényi udvari vadászatokat az udvar beszűntette. A kincstár tulajdonát képező görgényi vadászterület bérletet gróf Teleki Sámuel vette át azon feltételek mellett, melyekkel néhai Rudolf trónörökös birta. Egyedül az uradalmi kastély kérdése vár eldöntésre, melynek bérletét Teleki gróf nem szándékozik átvenni. E részben most folynak a földmivelésügyi miniszterrel a tárgyalások, melyekre gróf Teleki Sámuel decz. 3-án reggel Sáromberkéről Budapestre érkezett.

Ferencz Ferdinánd főherceg f. hó elsejétől 3-ig részt vett a Pallavicini Sándor őrgróf által Pusztaszeren rendezett hajtóvadászaton. Jelen voltak még Fürstenberg herceg, Thun, Apponyi Géza, Coloseda, Trautmannsdorf grófok és Prónay br. főhadnagy, a főherceg szárnysegéde. A vadászat szépen sikerült, amennyiben naponként közel 200 nyulat, számos fűcizánt és foglyot ejtettek el. A főherceg rókát is lőtt. Érdekes volt a vadászat közben Erdélyi fényképész fölvétele, ki a főúri társaságot több csoportban fényképezte le. A főherceg észre-vevé, hogy Erdélyi moment gépével lépten-nyomon üldözi, a fényképészt mosolyogva szólította magához s annak kérelmére készséggel jelentette ki, hogy külön is lefényképezte magát. Ferencz Ferdinánd főherceg a föld körül való utazása alkalmával vadászni is fog. Erre nézve is megtették a megfelelő előkészületeket. Így a főherceg és vadász kísérete számára nem kevesebbet mint 25,000 töltényt szereztek be. Az első elefánt-vadászatot Ceylon szigetén tartják meg; a Bombay és Calcutta közt eső területeken tigris-vadászatot rendeznek, ami az uti program egyik főpontja. A Himalayán kőszáli kecskékre vadásznak, Indiában orszárvura és antilopokra. Gróf Kinski Károly már el is utazott egyenesen Colombóba, hogy ott a főherceg fogadtatására szükséges intézkedéseket megtegyje.

Hajtóvadászat a székesfejérvári határban. Nagy hajtóvadászatot rendezett a székesfejérvári határban lévő vadászterületén Felmayer István, melyre nagy vendégséget hívott meg. Ott voltak a házigazdán kívül: báró Fiáth Miklós főispán, Havranek József polgármester, Lajtos Géza honvédőrnagy, Brezovay András huszárcapitány, Keresztes Ignác városi tanácsos, Scherer Kamill törvényszéki bíró, dr. Kocsis Elemér fővárosi orvos, Eisenbarth Ferencz, dr. Eisenbarth Károly ügyvéd, ifj. Eisenbarth Ágoston, Pálffy Károly ügyvéd, Glatz Nándor, Havranek János, Wéber Károly, Pásztory Sándor, Harvich Ernő csurgói főerdész, Forster György törvényszéki irodatiszt, Babay Dezső keresztesi jegyző, Langhmár Gáspár városi alkamárás. — Seidel Lajos rendőrfőkapitány szintén a meghívottak között volt, de halaszthatlan hivatalos teendői megátolták abban, hogy részt vegyen a vadászatban. A vadászat fényes eredményvel végződött, a mennyiben kétszáztizenhét nyulat lőttek.

A gyálai vadászat Decz. 1-jén tartották meg, előkelő vendégekkel gróf Szapáry Géza főudvarmester gyálai birtokán a nagy hajtóvadászatot. Nagy hajtás volt s 450 ember szerepelt, mint hajtó a vadak felüzésére. Összesen 1100 drb nyulat lőttek. A vadászatban résztvettek: Liphay Frigyes báró, Kállay főispán, Lovassy Ferencz, Pálffy polgármester, Pálffy Viktor tanácsos, dr. Lázár György h. polgm., Bernáth Géza tanácselnök, Tallián főszolgabíró, Röck Iván főmérnök, Gyertyánffy főszolgabíró, Péchy főmérn., Lichtenegger ezredes, gr. Szapáry László, gr. Szapáry Pál, Kiss Aladár, dr. Goszthony Béla, dr. Goszthony Mihály és Goszthony Sándor.

Vaddisznó- és medvevadászat Bethléren. Andrassy Géza gróf bethléri birtokán november 28-án, 29-én és 30-án igen sikerült vaddisznóvadászat volt. A programmba ugyan medvevadászat is fel volt véve, de a nagy hideg miatt (12–14 fok) a medvék rendes helyüket elhagyván, nem kerültek a hajtásba. A vadászat különben igen szép eredménnyel végződött, mert 10 vaddisznó esett zsákmánnyul. A vadásztársaság, mely a szives házigazda ismert vendégszeretettel élvezte, állott: Bethlen András gróf, miniszter, Odescalchy Géza herceg, Nádasdy Ferencz és Tamás grófok, Andrassy Sándor gróf, Radvánszky Géza báró, Csekonic Sándor gróf, Latinovich Ernő, Vay Elemér báró és Pálffy Mór gr. A vadászat multságán kívül sok más élvezetet nyújtott a társaságnak a házigazda. A vendégek a pompás kastélyban kitűnően voltak elhelyezve, s a mikor az időjárás a vadászatra nem volt alkalmas, az uradalom vasbányáit és kohóit tekintették meg. Az utolsó napon a társaság szívélyes bucsút vévén a házigazdától, a legkellemebb emlékekkel hagyta el a bethléri kastélyt.

Mikében mult hó 26-án volt az évi rendes nagy vadászat, melyen sokan voltak jelen. A gazdag reggeli után megkezdtek a hajtást a kedvező szép idő mellett s az öt hajtásban esett 510 drb. nyul. Legtöbbet Tallián Gyula alispán lőt, 44-et, ki a megyének egyik legjobb lövője. Aztán Babochay Kálmán 42 drbot. Makfalvay ugyanannyit stb. Az ebéd délután 6 órakor volt, melynek alig érték végét és szép felköszöntéseket mondtak: Nagy Sándor ref. lelkész a grófnéra, Ujlaky József plébános Makfalvay Gézára, Sárközy Béla Somssich Andorra. A gazdag vacsora pedig 11 óra felé volt a legjobb kedély mellett. A vadászatban részt vettek mint a grófné rendes évi vendégei: Somssich Andor, Tallián Gyula alispán, Sárközy Titusz, Sárközy Béla, Makfalvay Géza, Ujlaky József, Nagy Sándor, ifj. Sárközy Béla, Chernel Gyula, Márton Lajos, Nagy Béla praesidens, Ehn Sándor, Boné Andor, dr. Ballus Zsigmond, Dóry Béla feleségével, Nádasdy Elek, Kenyeres Lajos, Hagyarossy Gyula, Sárközy Jenő, Somogyi Gyula, (Paliu), Vasdinyei Béla, Zalay Jenő (az alispán unokaöcse), Kapocsfy Béla, Babochay Kálmán, Dr. Tóth József stb.

Gyórtól írják: A vadászat főszezonja decemberrel beköszöntött. Egymást érik e hónapban a hajtó vadászatok és Nimród barátait másról sem lehet beszélni hallani, mint vadászkalandokról és arról, hogy hol van a jó vadállomány. Egyes vadászterületekről a következő tudósítások érkeztek:

A magyar-óvári főhercegi uradalomnak a mult hónapban magas vendégei voltak. Frigyes és József Ágost főhercegek rándultak ki Pozsonyból és résztvettek egy hajtóvadászatban. Ez alkalommal a szerencse különösen kedvezett, mert egy erdei hajtásban 397 drb vadat lőttek. Az uradalomban különben minden szerdán hajtóvadászatot rendeztek s ilyenkor átlag 300 nyulat lőttek.

A lébeny-szent-miklósi uradalomban november hó folyamán mintegy 800 drb nyul esett s e szám valószínűleg felszaporodik ebben a hónapban 2500-ra, olyan gazdag a vadállomány. Az okszerű kezelés és gondozás előnyös eredménye ezen uradalomban nagyon meglátszik, ami Rimmler Lajos urad. felügyelő érdeme. E hó folyamán a fácánvadászatokat is megkezdik.

A rajkai Zichy-féle uradalomban Wittmann nagybérlő rendezett sikerült hajtóvadászatot, a melyen 1200 drb nyulat terítették le.

Kégl Lajos rétalapi pusztáján szintén volt hajtóvadászat s 128 nyulat lőttek.

A kétezeredik zerge. Ágost Koburg-góthai herceg a napokban lőtte a 2000-ik zergét. A jelenleg élő vadászok közül egyik sem lőtt még ennyit. Mindjárt utána következik Ferencz József ő félsége, ki 1893 zergét lőtt.

A nagybányai vadásztársulat folyó hó 4-én délután 5 órakor a Casinó éttermében közgyűlést tartott.

KORCSOLYÁZÁS.

A budapesti korcsolyázó egyesület jegéről.

A „Budapesti korcsolyázó egyesület” igazgatója Stuller László úr, örvendetes hirt hozott hazai összes korcsolyázóinknak a *Scheweningben* megtartott nemzetközi korcsolya congressusról, melyen a „Nemzetközi korcsolyázó egyesületek szövetsége” megalakítottán, Magyarországnak külön szavazati jog biztosított és ezen szavazati jogát Stuller úr, a nemzetközi korcsolyaverseny-szabályoknak egyidejűleg történt létesítésénél — a szövetségbe belépendő — hazai korcsolya egyesületeink utólagos jóváhagyásának reményében — tényleg már érvényesítette is. Köszönetet érdemel erélyes és eredményes eljárásáért. (E nemzetközi verseny-szabályokat Stuller úr szívességéből egyik legközelebbi számunkban lehetőleg egész terjedelmében közölni fogjuk.)

Legelső elit egyesületünk életéből közöljük, hogy a helyettes igazgatói állásra a „Nemzeti csónak egyesület” jeles skyffistája Szentgyörgyi Imre úr választatott meg, ki Stuller László igazgató úrral együtt ebben a szezonban is számos jégünnepélyt, korcsolya versenyt, és ha az időjárás állandósága megengedi jelmez estélyt fognak rendezni. Hú munkatársaik lesznek Darányi Kálmán, Jankovics István, Püspöky Emil, Benke Gyula, Dr. Kresz Géza, Quentzer Henrik, Rohonczy Gedeon, Sczerbovszky Szaniszló, Zsedényi Béla és Zsigmond Gyula urak, mint a választmányának legbüzugobb tagjai.

A korcsolyázás, a mesterséges pályán villanyos világítás és állandó katona zene mellet már a főváros legbájosabb női közönségét összehozta és decz. 12-én a nagy pályára is átmehtünk.

Földváry Tibor és Erlich János első műkorcsolyázóinkat a „Hernalsi (Bécs) eis training club” tagjai avasították, hogy Engelmann híres bajnokukkal élükön lerándulnak hozzánk; tárt karokkal fogadjuk, mint a világ legelső műkorcsolyázóit.

Laszberg Rezső gróf

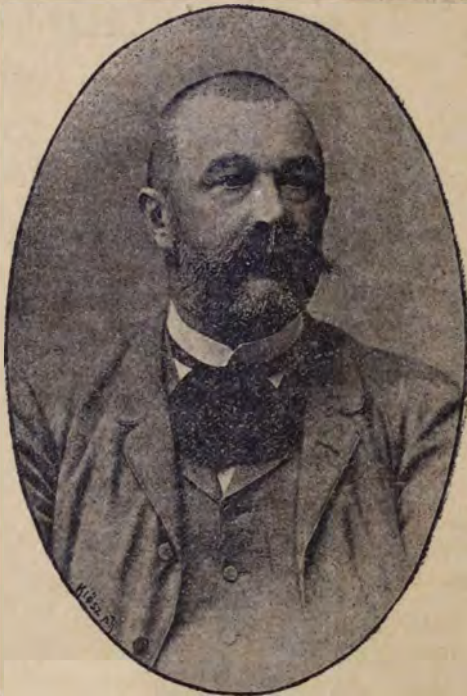
a győri korcsolyázó egyeslet elnöke.

(Arczképpel.)

Laszberg Rezső gróf, a győri korcsolyázó és csónakázó egyesületek ujonnan megválasztott elnöke, Győrmege főispánja. Győrben, 1843. október 29-én született. Atyja Károly, mint őrnagy küzdötte végig a szabadságharcot. A világsi fegyverletétel után elfogták s 16 évi várfogságra ítélték. Ebből 8—9 évet töltött ki, büntetése hátralevő részére nézve kegyelmet kapott.

1867. évi május 10-én lépett Győr vármegye szolgálatába, mint esküdt.

Tanulmányai végeztével köz- és váltó ügyvédi oklevelet nyert. Volt a vármegyének aljegyzője, árvaszéki ülnöke, majd főjegyzője is.

Erről a tisztségről emelték 1879. május hóban az alispáni székre. Ezen tisztet a mult év márczius hava elejéig viselte. Ekkor neveztetett ki Győr vármegye és Győr sz. kir. város főispánjává.

Családos ember. Hét gyermek atyja. Ennyi az egész, mit életre adataiból közöltek velünk.

Kevés volna, ha most akarnók őt megismerni.

Azonban a ki belügyeinkkel, vagy megyeink közigazgatási viszonyaival csak egy keveset is törődött, ennyivel is megelégedhetik, mert az ő neve nem új mostani közigazgatásunk történetében, az ő működése régóta feltűnhetett mindenkinek, a ki különösen a dunántúli vármegyék közigazgatásával foglalkozik.

Már mint árvaszéki ülnök kitűnt a vármegyei tisztviselők karából.

A közigazgatáshoz való jeles tehetségét főjegyzős-ködése alatt mutatta be megyéje közönségének, mely csakhamar egész szeretetével jutalmazta.

Nem csatlakozott benne. Mert ezt a drága ajándékot máig sem volt oka megsajnálania.

Azt a szorgalmat, azt a mindenkit lebilincselő előzékeny bánásmódot, mely nagyon kevésnek elidegenít-

hetetlen tulajdona, magával hozta a főjegyzői asztaltól az alispáni hivatalba s a főispáni székbe is.

Kerül minden feltűnést, dolgozik jó akarattal bölcs belátással vármegyéje ügyein, hallgatagon kötögetve igazi érdemeinek szépséges koszoruját.

Tordai korcsolyázó-egylet.

Torda, december 10.

A tordai korcsolyázó egyeslet f. hó 4-én tartotta meg rendes közgyűlését.

A tisztikar jelentéseiből kitűnik, hogy az egyeslet helyzete igen jó, a mennyiben szép épülettel, nagy jégpályával stb. bir. Az egyeslet iránti érdeklődés a közönség részéről napról-napra növekszik.

A választmány tudomásul vette ezt és a tisztikar-nak jegyzőkönyvi dicséretet szavazott.

Miután az egész tisztikar beadja lemondását, meg-
ejtetik az új választás, melynek eredménye a kö-
vetkező:

Elnök: Dr. Domokos Andor főszolgabíró.

Alelnök: Nagy Balázs pénztárnok.

Titkár: Szarvas Lipót kir. mérnök.

Pénztárnok: Boér Dénes tb. főszámvevő.

Gazda: Wolenszky Gyula tanár.

Választmányi tagokká lettek: Damokos Antalné, Imecs Erzsike a., Lengyel Kristófné, Pap Domokosné, Schuster Györgyné, Velics Károlyné, Kósa Sándor, Papp Domokos, Pósoni Antal, Rácz Albert, Sándor Kálmán, Scharl Vilmos, Varga Dénes, Velics Ödön, Borbély György.

Gróf Csáky kultusminister úr ismert felszólításának hatása a gyűlés folyamán abban nyilvánult, hogy iskolás gyermekek részére a díj 50 %-al leszállított. Ezen kívül több lokális érdekű kérdés tárgyalatott, mire elnök a gyűlést bezárja.

Titkár.

Beregszászi korcsolyázó-egyesület.

Beregszász, decz. 15.

A beregszászi korcsolyázó egyesület mult hó 27-én tartotta meg évi rendes közgyűlését. A gyűlésen az egyesület egy női- mint férfi-tagjai szép számmal je-
lentek meg. Az elnök jelentése az egyesület mult évi működéséről s a pénztárnok jelentése a pénztár álla-
potáról felolvastatván, tudomásul vétettek. Az egyesület tisztikara és választmánya az 1892—1893. évre a kö-
vetkezőleg alakult meg: elnök: *Matavoszky Béla*; al-
elnök: *Tóth Sándor*; pénztáros: *Horváth István*; tit-
kár: *Furman Imre*; háznagy: dr. *Belényesy András*; választmányi tagok: *Stenczel Mihályné, Tóth Sándorné, Dercsényi Izabella, Horthy Etelka, Máriaassy Janka, Mizsalovszky Ilona, dr. Gulácsy István, Kóródy Lajos, Krocsák Károly, Polányi Aladár, Stenczel Mihály és Szikszay Károly*. A közgyűlést a beregmegeyi kaszinó díszes helyiségeiben sikerült társasestély követte.

A korcsolyázó-egyesület háznagya.

Ski sport. *Földváry Tibor és Erlich János* urak megkezdették a *svéd hó-czipő korcsolyázást*, majd egy ől hosszú keskeny fa czipőkkel a Gellért hegy nyugoti és az ó-budai hegyek hatalmas lejtőin száguldozván lefelé. Erlich a legutóbbi hóvihar alatt az Andrássy uton is végig siklott. A hócipőket rövid idő alatt és olcsón nálunk is előállíthatván, ez a remek sport rövid idő alatt országos elterjedésre számíthat.

A hó-korcsolyázás sik versenyében 1 óra alatt 30 kilométert futottak be eddig az angolok, a völgy gát ugrásoknál pedig 30 méternyi hó árkot.

A legkitünőbb svéd hó-korcsolyázó Nansen legközelebb az éjszaki polus felé fog nagy kirándulást szervezni.

Hókorcsolyákat Berlinben már 3 éve használnak, nálunk legujabban gróf Hadik Sándor és Rohonczy Geleon urak rendeltek.

Új korcsolya pálya. Oherolly János jeles torna tanárunk maga is műkorcsolyázó a Rákos-utcában elég tágas mesterséges korcsolya pályát nyitott meg, mely a VIII-ik és IX-ik kerület jégcsaládjainak fog kellemes találkaul szolgálni. Több jégünnepélyre készülnek, (közük theázás a jégen.

Iskolai jégpályák. Eddig a következő fővárosi iskoláknak van korcsolya pályájuk: Ferencz-József intézet, Kormányzó Dr. Erődy. VI. k. állami gymn. Igazgató Dr. Köpesdy. V. k. közs. polgári leányiskola, Igazgató Dr. Gyulay. Ujabban a IX. ker. polg. és kereskedelmi iskola igazgatója, Fillinger kért engedélyt pálya készítésre.

A szegzárdi korcsolya-egylet folyó hó 1-én tartotta 12-ik évi alakuló közgyűlését. Elnök: dr. Szigeth Gábor. Alelnök: Pap Gyula. Ügyész: dr. Haipekker Béla. Pénztárnok: Rác József. Jegyző: Matzon Kálmán. Választmányi tagok: Simontsits Béla. Kurez Vilmos, Módly László, Török Béla, Perlaky József, Nagy István, Simontsits Elemér, Bokross Ádám, Borsódy Lajos, Módly Béla. Igazgatók: Perlaky József, Módly Béla, Bokross Ádám. A közgyűlés elhatározta, hogy a farsangban bált nem fog tartani, esetleg a jövő évben a csarnokot felépíti. Az egylet vagyona az 1000 frtot meghaladja. A jégpálya nov. 30-án nyílt meg.

A kapuvári korcsolyázó egylet decz. 1-én a polgári iskola zenetermében közgyűlést tartott, a melyen az új tisztikart és választmányt a következőképen alakította meg: Elnök: Guary Béla, titkár: Dr. Gutman Lajos, pénztáros: Knaute Rudolf, jégmester: Kalin Ferencz. Választmányi tagok: Dr. Vogel József, Scherer Gyula, Biringer Mátyas, Dénes György és Hevesi János. — Az új tisztikar legközelebb be fogja magát mutatni Berg Miksáné bárónénak, mint az egylet védnöknőjének. Dr. Vogel előbbi elnök örömmel jelentette a közgyűlésnek, hogy az egylet adóssága teljesen ki van fizetve, vagyona pedig 170 frt értékű. A költségvetés előterjesztése és a jelentések megtétele után a közgyűlés véget ért. Az egylet tisztikarát, különösen a jégmestert, Kalin Ferencz urat elismerés illeti buzgóságáért, a mellyel a pályát gyorsan használható állapotba hozta.

T O R N A.

Játékok a tornateremben.

(Hajós-kötélhuzás. — Kötélhuzás futással. — Ikrek versenye. — Talicskaverseny. — Huszárverseny. — Huszárverseny cserével).

A legnagyobb bajunk a játékok gyakoroltatásánál, hogy nincs játékerünk a tornatermeink kicsinyek. Így azokat a magyar labdajátékokat, melyeket a fiúk még úgy a hogy ismernek nem gyakorolhatjuk. Ezen szükségben magunknak kell játékokat komponálnunk, melyek a tornateremben is végezhetőek és némileg elevenebbek az ismert német játékoknál.

Az alábbi játékokat magam állítottam egybe s mint részben ujakat kedves kollegáim a tornatanárok szives figyelmébe ajánlom és egyuttal kérem is őket, hogy saját találmányaikat hasonlóképen közöljék.

Hajós kötélhuzás. Ez a rendes kötélhuzástól abban különbözik, hogy a két csapat, egymásnak hátat fordítva, a kötelet a vállakra vevén igyekezik ellenét legyőzni, mire nézve elég, ha az egyik párt a másikat arra kényszeríti, hogy a kötelet a vállakról leeresse, illetőleg előre forduljon.

E kötélhuzásnak felsőbb osztályban gyakorolható módja az, melynél az egymásnak hátat fordító pártok a kötelet nyújtott kézzel fej felett tartják. Itt az a párt a vesztes, melyiknél a kötélet a vállat éri, vagy melyik párt megfordul.

Kötélhuzás futással. Ezen kötélhuzást nálam a fiúk a legnagyobb kedvvel végzik. A kötelet a terem hosszában lefektetjük és a pártokat a kötéltől jobbra-balra háttal állítjuk, de a kötéltől oly messze, mint a terem szélessége engedi. Most az adott jelre mindenki hirtelen megfordul és futva siet a kötelet megragadni és elhuzni. Hogyha a terem nem nagyon széles, úgy guggoló helyzetből, vagy törökülésből kell kezdeni a versenyt.

Ezeknél azonban még érdekesebb a huzás, hogyha a két csapat a tornaterem két átlós sarkából indul egyirányu körbenszaladással, hogy a kötelet megkerülve és vissza érve a maga kötélvégéhez kezdi a huzást. Itt megtörténik, hogy egy jó futó nagy nevetes mellett előbb elhuzza a kötelet, mielőtt a másik pártból valaki meg is foghatná.

Felemlitem itt még a félkézzel való huzást, a hátrafordult helyzetből a lábak között való huzást. Az is igen érdekes, ha két egyenlő párt közé egy gyenge fiut teszünk, ki mindig a vesztes pártnak segítve, igen érdekessé teszi a küzdelmet.

Ikrek-versenye. E lapokban már képpen is be volt mutatva az angol gyermekverseny, melynél két egymás mellett álló fiúnak a belső két lába egybe van kötve és így ketten három lábbal versenyeznek. De így a verseny a padozott teremben nem üzhető, mert az esés nincs kizárva, így baj történhetnék. Én úgy segíték a bajon, hogy a belső karokkal vállfogást, a külső kezekkel elől közéfogást végző pár féllábra áll s így féllábon versenyzik. Melyik pár a fent levő lábbal a földet érinti, kiáll a versenyből.

Talicska-verseny. A talicskázást ismerik kollegáim. Egyik fiu négykézláb áll, a másik felfogja lábait és így versenyeznek. E verseny így is elég mulatságos, de még vigabb lesz, ha a verseny közepén tapsjelre a fiuk szerepet cserélve talicskázának tovább.

Huszárverseny. Egyik fiu a könnyebbet hátára veszi és így versenyeznek. E régi gyermekversenyt azonban csak úgy játszassuk, hogy egy harmadik mint vezető (csatlós) a „ló“-nak karját fogva, velük szalad.

E versenyt cserével hasonló módon végezhetjük mint a talicskázást.

Az iskola udvarán és a tornateremben azonban kivált az alsó osztályokban a legmulatságosabbak a csoportos labdajátékok 30—40 labdával. Ezekről közelebb írok.

Porzolt Jenő.

Az angol sport-életből.

„A campirozás.“

A nemzeti magyar sport megteremtésén fáradozunk, de ez nem azt jelenti, hogy a külföldtől ne kérjük kölcsön, a mi jó és hasznos. Csak természetesnek találhatja tehát mindenki, ha a külföldi sportélet minden sajátosságát megismertetjük a magyar publikummal. Ezuttal az angol sportélet egyik legérdekesebb részét mutatjuk be, melynek ez a rosz hangzású neve van: »Campirozás« Magyarra fordítva annyi volna, mint »mezőzés«. A lényege a szabadban való tartózkodás, összekötve a testedző sport minden nemének üzésével. Az angol családok és társaságok, nők és férfiak vegyest, rendszeren több napra kirándulnak a szabadba kocsin, lóháton, csónakon, vagy gyalog; visznek magukkal hordozható sátrakat, vagy vadász-kanyhókat keresnek föl s künn töltik az éjszakát is, a napalokat pedig arra használják föl, hogy a sport minden nemét üzik az éghajlat és saison kívánalmaihoz képest. A mi képünk az ilyen sport-kirándulásokat vázolja még pedig a turista sport, vadászat, halászat és veloczipédezés üzésével.

A miniszter jelentése a tornatanításról.

Csáky Albin gróf közoktatásügyi miniszter pár nap előtt terjesztette be szokásos évi jelentését „A közoktatás állapotáról“ a képviselőháznak. E jelentés az 1891—2-iki tanévről szól s ebben a miniszter szó szerint a következőket mondja a *középiskolai tornatanításról*:

Előbbi jelentéseimből ismeretes, mily fontosságot tulajdonítok a testi nevelésnek. Ujabbán elrendeltem, hogy középiskoláink a fürdésre és uszásra, valamint a korcsolyázásra nagy gondot fordítsanak, egyuttal utasítást adva, hogy tanintézeteink az e célra szükséges dolgokról miként gondoskodhatnak. Ide vágó rendeleteim alább következnek. — A múlt évben megtartott országos tornaverseny eredményei arra buzdítottak, hogy az ily országos versenyeket évenként megtartandó intézeti versenyekkel még inkább előkészítsem és emeljem. Az előkészítés egyöntetű eljárását kíván meg, mely célból szabályrendeletet hocsátottam ki, amely rendelet szintén alább következik. Az intézeti versenyek a beérkezett jelentések szerint fontos eredményeket ígérnek. A pedagógia újabb időben nagy sulyt helyez a gyermekjátékokra. Nemcsak figyelmeztetem az intézeteket a játékok fontosságára és gondbavételére, hanem egy középiskolai tanárt, aki szeretettel foglalkozik a testi nevelés ez egyik tényezőjével, ki is küldtem külföldre egy ily kurzus tanulmányozására. Mind ismeretszerzési, mind egészségi szempontból újra buzdítottam a középiskolákat, hogy tanulóikkal mennél több kirándulást tegyenek a vidék természeti, történeti és etnográfiai nevezetéseinek, valamint ipari vállalatainak megtekintése céljából. S hogy e kirándulásokat még inkább előmozdítsam, gondoskodtam a vezető tanárok ebbeli költségének megterítéséről is.

A tornatanárok helyzetének javítása.

Köztudomású dolog, hogy a tornatanítás reformja tárgyában Berzeviczy Albert államtitkár elnöklete alatt tartott első anket napirendjére a „Herkules“ egyik szerkesztőjének indítványára fölvevették külön tárgyalandó pontul „a tornatanárok anyagi helyzetének javítását.“ Akkor az anket e kezdeményezésre kimondotta ennek szükségességét, ez idő óta azonban semmi sem történt. Egy ízben ugyan Klamarik János miniszteri tanácsos a középiskolai osztály vezetője a miniszteriumba kérte szaktanács-adás céljából lapunk illető szerkesztőjét, a ki ki is fejtette, hogy a tornatanárokat is föl kell venni a rendes tanárok sorába és rangjába s részletes tervet közölt a miniszteri tanácsos ural a fizetés-szabályozás tekintetében. Gyakorlati eredményt azonban mindeddig nem sikerült fölmutatni. Ennek tulajdonítható, hogy most maguk a tornatanárok mozgolódnak, a mit bizonyít az alábbi felhívás, melynek közlésére fölkerettünk.

Tisztelt Kartárs Ur!

A középiskolai és tanítóképezdei tornatanárok sorsa, már valóban elviselhetetlen, s így a legfőbb szükség állott végre be, hogy azok maguk lépjenek egyesült erővel sorompóba sorsuk és jövőjükön segítendő!

Kevés idő múlva negyed év százada leend annak, miként a törvényhozás kimondta az alsó és középiskolák kötelezett rendes tantárgyukul a tornatanárok ideiglenes nyomorult és bizonytalan helyzetök fölötti intézkedés egy lépéssel sem mozdult előbbre, a többször változott kormányok alatt! Ennek egyszerű oka abban keresendő: hogy saját ügyünk előbbrevitelét közös akarattal sohasem sürgettük az illetékes forumok előtt.

Alulírott egynemely kartársak megbeszélésével elhatároztuk, miszerint nevem alatt fölhevást intéztek a magyarországi összes középiskolák és tanítóképezdek tornatanáraihoz egy közös aktio megindítása céljából, amely abból álljon, hogy: *a folyó iskolai év végével, vagyis 1893. évi június hó 29-én délelőtti 10 órára Budapesten a nemzeti Torna-Egylet helységében tartandó országos tornatanári nagy gyűlést hívjak össze, valóban szánalmas helyzetünk, és bizonytalan jövőnk javítása fölött való tanácskozásra; hogy megvitassuk a módozatokat, és egyesülve megtegyük a szükséges lépéseket igazságos és méltányos ügyünk sikeres kiviteléke.*

Bizalommal fölkerem t. Kartárs urat a saját jól fölfigott érdekében — habár egy kis áldozat hozásával is — a nagy gyűlésen személyesen megjeleni. Különösen azon t. kartárs urakat kérem a megjelenésre, kik közszégyen es felekezeti iskoláknál teljesítik a tanítást.

Igérem: rajta leszünk, hogy részökre azon alkalomra mérsékelt áron utazási jegyeket eszközöljünk ki, és Budapesten díjlatlanul, vagy csekély díj mellett szállást nyerjenek.

Végre felkérem még t. kartárs urat: szíveskedjék alulírottat levél vagy levelező lapon értesíteni, számíthatunk-e a nagy gyűlésen megjelenésére?

Kartársi üdvözzel

Győrött, 1892 évi december hó.

Magossy Mihály

győri középisk. tornatanár
az arany érd. keresztbirtokosa.

Disz-tornázás.

„A budapesti (budai) tornaegylet“ december 7-én este nyitotta meg a téli disztornázások sorozatát, első volt a kezdetnél és előre láthatólag első fog maradni a testületi példás szellem, tornászfegyelem és a műtornázás magas fokán is.

E sorok írója a legnagyobb örömmel és az elégtétel nyeres érzésével gyönyörködött a visszahódított vörös torna ingeken. Remélhetőleg a „Nemzeti tornaegylet“ is vissza fog térni régi festői egyenruhájához és örökre cserben hagyja azokat az utálatos Jäger ingeket, melyeket az aradi tornaszövetségi közgyűlés minden izlés nélkül elfogadott.

Zsingor Mihály művezető nagy furórét csinált geniális súlyzó összgyakorlataival. Kedves olvasóim képzeljenek négy veres inges nyolczas regatta csapatot, kormányosaikkal víz helyett a cseren egymás után ülve, a mint evezők helyett vasgolyókkal élet hiven utánozták a legsebesebb strókukat; a remek „finisch“-re felhangzott a tapsvihar.

A szertornázásnál (ló, korlát, rohamdeszka, és magas ugrás). Dr. Ary Pál, Zsingor Árpád, Czika J. és Bély Mihály vezetése alatt, nemes példaadásukkal leginkább feltűntek az erősen öszülők, mint p. u. *Belházy m. kir. főerdő igazgató* és *Krappe bankigazgató urak*; bár csak százával akadnának utánzóik a casinók kártya asztalainál görnyedő öregebbek közül!

A magas korláton 5 versenyző közül a sokoldalú Wein Dezsó győzött, a második díjat Alkér Jenő vitte el. A rúdugrás versenyénél első Kovács Károly (280 cm.), 2-ik Wein Dezsó. A record — a neki futásra rosz talaj miatt — gyengének mondható.

A korbát gyakorlatokban azonban ma a budaiak majdnem győzhetlenek, a mi nem csuda, ha Bély Mihály és Zsinger Árpád tornatanárok állanak az élükön. Lehetetlen leírni azt az elegans könnyedséget és elasticitást, melyel dolgoznak. Legelső tanítványaik közé soroljuk dr. Áryt, Weint, Dürret, Staudnert és a Stoffer fivéreket.

Ezúttal is örömmel regisztrálhatjuk, hogy a megünt cser- és tölgy-koszorúk díjazásától ez a minta tornaegylet már régebben áttért a sokkal becsesebb és állandóbb érmekre.

Sport notabilitásaink közül jelen voltak: Jenny Antal — gyönyörű leányával, — dr. Kollár Lajos, Vecsey István, Porzsolt Gyula, Réthy Menotti és a kiket legelől kellett volna felemlitenem és Budának legszebb hölgyei.

A testvér sport egyletek közül mint meghívott vendégek megjelentek: a „Nemzeti tornaegylet”, a „Magyar Athletikai Club” és a „Magyar testgyakorlók köré”-nek legjobb athlétái és tornászai

Disztornázás után jó zene mellett a vig áldomás hajnalig húzódott.

A komáromi torna- és vivő-kör megnyitása. Komáromból írják: Folyó hó 1-én a már is jelentkező tagok élénk részvétele mellett nyitattott meg a hézagot pótló kör. Feszty Béla, a buzgó kezdeményező szívélyes szavakkal üdvözölte a szép számmal megjelent tagokat, a körnek tulajdonképeni és a társadalmi életre gyakorlandó céljait ecsetelve. Köszönetet mond Németh Vilmos gymnasiumi igazgató urnak, a helyiségek szives átengedéseért és kéri a tagokat, hogy forma szerinti megalakulás céljából korelnököt és jegyzőt válasszának. Elnökké: Csepely Dani, jegyzővé: Boreányi Istrán választattak meg. A megválasztott ideiglenes elnök megköszönve a tagok bizalmát, felveti a kérdést, hogy a kör csak mint egy jó ismerősökből alakult társulat, vagy mint rendes alapszabályokkal működő egyesület óhajt-e működni? Csetke Béla indítványára határozatként kimondatott, hogy az egyesület alakulást óhajtják a tagok, és az alapszabályok kidolgozására Csetke Béla elnökle alatt dr. Balkay Béla, Feszty Béla és Fittler Jenő tagokból álló bizottság küldetett ki. S miután még Németh Vilmos igazgató úr az Isten áldását kérte a nemes törekvésű egyesület működésére, kívánatosnak jelezte a kör, hogy tagjai közé a helyőrség tisztjei közül is minél számosabban kéressenek fel, mi tekintve, hogy az egyesület tisztán sport- és társadalmi célokat tűzött ki feladatául, akadályba alig ütközhetik. Az alapszabályok keretébe a jég- és turista-sport is fel fog vétetni. Rudnay Béla főispán is belépett már a körbe.

Tornázók a miniszternél Hieronymi Károly belügyminiszternél decz. 7-ikén délután 4 órakor a „Budapesti Torna-Klub” küldöttsége tisztelettel, mely a miniszternek, mint a klub tiszteletbeli elnökének, belügyminiszterre történt kineveztetéséhez üdvökívánát fejezte ki. Együttal meghívta a küldöttség a minisztert, a f. hó 17. tartandó disztornázás megtekintésére.

A „Nagy-becskereki torna- és vivő-egylet” folyó hó 10-re hirdetett közgyűlésén az érvényes határozathozatalhoz megkívánt 14 egytl. tag nem jelent meg, a miért a folyó hó 19-re (hétfőre) új közgyűlést hirdetünk, mely az alapszabályok értelmében a megjelentek számára való tekintet nélkül határozni fog. — *Mallász József*, alelnök; *Gockler Lajos*, titkár.

A szegedi tornaegylet f. hó 2-án, szombaton este 6 órakor az egyleti tornahelyiségben (Révay-utca 17. sz.) háziversenyt rendezett.

Az Aradi Tornaegyesület választmánya a tornászás népszerűsítése céljából folyó hó 17-ikén házi ünnepélyt rendez, melyre az egyesület tagjait és azoknak családtagjait és az érdeklődő művelt közönséget is meghívja. Aradon, decz. 11-ikén. Dr. Robitsek Ágoston, elnök.

X. Klösz György fényképészeti műintézet Budapest IV. hatvani utca 18. sz. 1 ső emeleten. Telefon állomás. Elvállal mindennemű fényképi felvételeket, többszörösítéseket gépekről, ipar-mű- és tantárgyakról, s. a. t. Photolithographia, czinkographia, fénynyomat, autographia, fénymásolat.

X. Sigmund József üzletét (Budapest városház-utca 2—4) a sportvilág figyelmébe ajánljuk. Az összes sportnemekhez szükséges ruházati cikkek u. m. verseny és training ingek, nadrágok, sapkák és cipők legnagyobb raktára. Az iskolai tornázás összes ruházati kellékei. Flanell ingek Lawn tennis cipők, Különlegesség: Prince of Wales férfi-övek.

TURISTA SPORT.

Turista-egyesület az egyetemen. A budapesti tudomány-egyetem hallgatói nemrég turista-egyesületet alakítottak, mely azonban még nem kezdte meg működését. Most azután alapszabályaikat kidolgozták s beadták az egyetemi tanácsnak, mely azokat helyeseknek találta s megengedte, hogy jóváhagyás végett a belügyminiszterhez fölterjesszék.

VELOCIPÉDEZÉS.

A velocipéd története képekben.

Bajnóczy Sándor kitűnő alléta kerékpárosunk — különben szíves »székely gyerek« — a nyáron respektábilis távot futott be. A fővárosból Miskolcra át nagy kerülővel Szinyérváraljáig 600 kmt. 3 nap alatt egyhúsz alatt hajtotta kitűnő Safety-jét; onnan már lassabb tempóban haza kerékpározott édes atyához, Kolozsváron át Székelyudvarhelyre.

Péter Oroszfőherceg is felcsapott kerékpárosnak és belépett a Francia velociped szövetségbe.

Hulin angol-magyar barátunk, a «Hunnia velociped club-ból» tén is rendszeresen kerékpározik, nagyobbára Esztergom felé.

A kerékpározó Páris. Párisban most mindenki biciklizik. Férfi, nő, gyermek, agg egyaránt száguld két- és háromkerekű gépeken a város utcáin, vagy a közeli erdőcskében. A boulogne-i erdőben tegnap a következő jelenet játszódott le: Két biciklista egymásnak ront. A karambol után mindketten felfordulnak. Mikor ott csücsülnek a földön, egymásra néznek. Nagy bámulat mindkét oldalról:

— Ah, Lassale ur?

— Ah, Rachele Boyer kisasszony?

Mert az a bájos leány, kit a párisi opera hatalmas hangu baritonistája felfordított, nem volt más, mint Rachele Boyer, a »Théatre Français« tagja.

— Mily szerencsés véletlen!

A két művész kezet fogott s azután felültek gépeikre; tovább haladtak — de egymás mellett.

CSÓNAKAZÁS.

A »Neptun« közgyűlése.

Magyarország első verseny-egylete, a „Neptun,” melynek tagjai a magyar nemzetre oly nagy dicsőséget hoztak, mult hó 29-ikén tartotta rendes évi közgyűlését az „István főherceg” szálloda emeleti disztermében. A választmány és számvizsgáló bizottság jelentésének tudomásul vétele után elnökké közfelkiáltással az eddigi elnököt Hieronymi Károly m. kir. belügyminisztert, alelnökké: Dr. Perger Ferenczet, titkárrá: Egerszeghy Mihályt, művezetővé: Szendei Bélát, szertárossá: Perger Ignácot, Pénztárossá: Dietzl Gusztávot, választmányi tagokká: ifj. Adám Károly, dr. Hausser Adorján és Mészáros Ferencz, számvizsgálókká: Bánhegyi Árpád, Eszterhay Ferencz és Wahlkampff Henriket választották.

A közgyűlés után tartott lakomán az első pohárköszöntőt az egylet közkedveltségü elnökére, Hieronymi Károly belügyminiszterre mondták, ki az egyletet már alakulása óta vezeti s azt mostani magas állásában sem hagyja el. Éltették továbbá Andrassy Géza grófit, az egylet jeles tagját, mint a vízi sport lelkes és áldozatkész művelőjét. A kedélyes lakoma éjfélkor végződött.

Uj csónakház Szegeden.

A szegedi csónakázó-egylet, mely a közelmúltban tartott szép eredményű versenyek hatása alatt teljesen föllendült és életképességének számos tanujelét adta, a jövő évben külsőleg is megújodik. A legutóbb tartott választmányi ülésén nagy lelkesedéssel elhatározta, hogy egy új és a modern követelményeknek teljesen megfelelő csónakházat építtet. A csónakház vasaljazaton vasváz felépítményből áll, két részből. Az egyik rész 20 nagyméretű és részben új csónak kényelmes és gördülő csigákon való elhelyezésére szolgál, Ugyanitt lesz egyszer-

smind a tagok számára fürdő és douche-szoba, szolgákkal. A másik részen csinos váróterem és szalon, főleg a hölgyekre tekintettel, kik már az idén is szép számban vettek részt e nemes sportmulatságban. Lesz továbbá egy jury-páholy és 50 tag számára kényelmes öltöző. Végre egy ugynevezett training-szoba a versenyző csapat részére. Ugyanez alkalommal elhatározta az egyület, hogy a hajóparkját egy új versenynégyes, egy új verseny-kétpárevezős és egy új versenypárevezős hajóval szaporítja, mely hajókat Clasper híres londoni hajóépítőnél rendelt meg. Mindezen nagyszabású előkészületek főleg az 1894-ik évben az országos regatta szövetség által Szegeden rendezendő nagy nemzetközi verseny alkalmából tétettek, de az egyület szolgálni akar ezzel Szeged társadalmának is és azon új tagjainak, kik Szeged intelligens fiatalságából épp a lefolyt versenyek hatása alatt nagy számmal léptek be a virágzó sportegyletbe.

A temesvári regatta-egylet közgyűlése. A temesvári regatta egyület Kovács Sebestyén Aladár elnöklete alatt Temesvárott a „Trónörökös“ szálló kistermében közgyűlést tartott. Kovács S. Aladár elnök jelenti, hogy a Szegeden megtartott regatta-versenyen a temesvári regattisták nyerték az első díjat; Kovács S. Aladár, Hilt Lajos, ifj. Králik László urak. A nyerteseknek elismerését fejezi ki a gyűlés. Elhatározták, hogy a jövő évben Szegeden tartandó regatta-versenyen ismét részt vesznek. — Nagy-Becskereken a farsang folyamán rendezendő szövetségi bálon a regatta-egylet testületileg fog megjelenni. Ezután több apróbb ügy elintézése után társasvacsorára gyűltek össze a „Trónörökös“ szálló földszinti éttermében, hol a legvidámabb hangulatban maradtak együtt a késő éjjeli órákig.

A tiszai regatta szövetség bálja az idén Nagybecskereken fog lezajlani, jan. 10 én.

Szegedi regatta bál. A szegedi regattisták báljukat január hó első szombatján tartják meg.

LÓ-SPORT

Eszterházy Miklós gróf istállójából. Érdekes hír szivárgott ki a gróf Esterházy Miklós-féle versenyistállóból. A két legjobb akadályversenyelő Elektra, mely az angol gyepen is győzött és Herman, melyen a nagy pozsonyi steeplechase-t megnyerte, az 1893-iki versenyévad alatt ismét megjelennek a startnál.

A bookmakerek megadóztatása. Bécsben a költségvetési bizottságban Plener kezdeményezésére a bookmakerek megadóztatása tárgyában a pénzügyminiszter kijelentette, hogy a kormány fontolóra veszi az indítványt és esetleg javaslatot fog benyújtani.

Lóverseny Sopronban. A soproni tisztí lovaregylet elhatározta, hogy a jövő tavasszal két napon lóversenyt rendez Sopronban, a pozsonyi versenyek előtt egy héttel.

ATHLETIKA.

A „Magyar Athletikai-Club“ házi viadala.

(1892. december 11-én.)

A mit a „Nemzeti“ és a Budapesti (budai) tornaegyletek* megkezdettek, t. i. a fővárosi testvér-sport egyesületeknek együtt es vetélykedését; azt a M. A. C. decz. 11-i elegáns házi viadalával immár a siker fénypontjára emelte. A „Nemzeti Lovarda“ díszvilágítású porondján 65 athléta és tornász jelent meg; a M. A. C. tagjai halvány kék test sárga szegélylyel, sötét kék térd nadrágokban; a Nemzeti- és budai torna-egylet tagjai piros, a Magyar Testgyakorlók* tagjai pedig kék-fehér széles csikú tricót ingekben.

Festői látvány volt a vívóteremből levonult tarka csapatnak kigyószertű training-futása és utána a Zsinger Mihály művezető által vezényelt összgyakorlat.

A szertornázá-nál igen természetesen a par excellent tornászok tűntek ki. első sorban a Bély Mihály budai csapatja a rúgó deszkával összekötött magas korláton, és Maurer János vezetése alatt a Nemzeti tornaegyleti tagok a lovon; igen szép tartással dolgoztak Grabovieczky Leo vezetése alatt a „Magyar Testgyakorlók“ az alacsony korláton és két más szerez legdélcezebb atlétáink, kik már alig várták saját igazi elemüket a futó és gátugrási versenyeket, melyekben nagyobárára tényleg ők is győzedelmeskedtek.

A táv-súlydobásban Pekár Gyula ez a modern Toldy 9 méter 85 cm.-el győzött. (versenyen kívül 10 meter 40 centimétert is dobott). (A vasgolyó 7¼ kilót nyomott.) A magas ugrásban azonban a négy sport egyület legjobb ugrói elől a pálmát Sax Lipót vitte el 1. m. 77 cm.-nyi kifogástalan szép ugrásával. A „M. T. K.“-nak többszörös győztesse.

Igen érdekes volt a Halász Zsigmond által katonai pontossággal vezényelt kardvívás, és utána a szebbnél szebb „assout“-k, melyeknél Fery Oszkár és Tasnády Endre tűntek ki.

Az ezernyi szép hölgyközönség legtöbbet mulatott a box versenyek alatt. kaczagva a kapott és adott hatalmas orrba ütéseket, az atléták könnybe borult grimace-ait! A boxnál Tatics Péter dominált, comme toujours. „Kötél húzás“ fejezte be a testvériesülés szép viadalát.

A „M. A. C.“ főrangú tagjai — kivéve az Atlétikai Clubhoz mindig hú ifj. gróf Keglevich Bélát — távollétük által tündököltek.

Viadal után az „Arany sasban“ kellett volna a szövetséges csapatoknak összejönni, de a veresingesek csak Maurer Jánost küldötték el, hogy soló képviselje a tornászok jó kívánságait. Annál jobban és fesztele- nebbül mulattak az atlétikai club és a „Magyar testgyakorlók körének“ tagjai.

Az igazi sport-fegyver-barátságára sikerült toasztokat mondottak Dr. Gerenday György, Porzsolt Gyula, Dr. Dáni Vilmos bajnok, Kohn Arnold, Fischl, Maurer, Grumm és többen, csak aztán tartós is legyen a fegyverbarátság.

Andrássy Géza gróf a M. A. C. elnöke december hó elején Pólába utazott yachtolás céljából. A gróf ígéretet tett, hogy több főúr társaságában többször ellátogat visszatérte után az athletikai clubba.

A Magyar Athletikai Club választmánya Dr. Gerenday György buzgó alelnök elnöklete alatt decz. 7-ikén ülést tartott, melyen több új tagot vett föl, intézkedett a házi viadal iránt, meghallgatta az alelnök és Gábor Endre gondnok jelentéseit s *Balogh* vál. tag indítványára kimondotta, hogy hétfőn és pénteken a vívó órák úgy osztatnak be, hogy este 6-tól 7-ig a kezdők, 7—8-ig a haladók vivnak Halász Zsiga vívómesterrel, 8—9-ig tart a „bumli“, 1/2 10-kor pedig a lámpák eloltatnak. A club bálja febr. 4-ikén lesz.

A „kecskeméti testgyakorló egyesület“ decz. 11-ikén d. e. 10 órakor Dr. Szeles József elnöklete alatt tartott rendkívüli közgyűlésén kimondotta, hogy három év óta felfüggesztett működését ismét megkezdi és pedig a Rösler Gyula kitünő művezetése alatt.

Gróf Vay Lajos egyetemi vívótanár új vívótermében élénk élet honol, úgy a tör mint a kardvívásban a főváros leg-elegánsabb ifjúsága, sőt az idősebb generáció legkiválóbb vívói naponként tömegesen vesznek részt; és minden vasárnap d. e. 11—1 óráig a különböző vívó iskolák matador vívói is összejönnek, barát:agos mérkőzések között kritizálván és javítván egymás műszúrás- és vágásait. A törvívásban természetesen mindannyiunkat játszva ver el Vizár gróf. az olasz consularatus rokonszenves tagja, hazájának legelső amateur törvívó bajnoka. Mint legelső kardvívók excellálnak *Baranyay* Ödön orsz. gyűl. képviselő Keresztessy tanítványa, *Bekényi* balkéz-zel, Sztrakay-tanítvány, *Balogh* Bódog, Keresztessy és Halász tanítványa, *Rákossy* Gyula Fodor Károly első segédje, *Dr. Pekár* Imre, *Dr. Krasznay* Ferencz, *Donhoffer* Szilárd és a többi jeles vívó. Ezekre az érdekes és sokat ígérő vasárnapi *vívó matiné*kre legközelebb visszatérünk.

Fodor Károly m. kir. műgyetemi vívótanárt a *kereskedelmi akadémia* is rendes vívótanárává nevezte ki. Fodor hatalmas vívótermének életéről legközelebb.

A »pozsonyi vívóegylet« ez idei rendes közgyűlését decz. 11-én ennek határozatképtelensége esetében pedig decz. 15-én az egylet helyiségében fogja megtartani. Budjács István, egyleti titkár.

A nyitrai vívó-egylet újabb időben dr. Szulyovszky Dezső elnök vezetése alatt hatalmas lendületet vett. Bizonyossága ennek azon körülmény, hogy a szombati ülésen 26 rendes tag és Wodianer Albert br. alapító tag lépett be az egyesületbe.

A szegedi Lawn-Tennis társaság kiválóan sikerült soiréit rendezett a »Tisza« kistermében. A társaság dus lakoma után tánczra perdült, amely hajnal pirkadásig tartott derűs, jó kedvvel. A mulatságban résztvett hölgyek névsora a következő: Asszonyok: Pacor altábornagyné, Janky tábornokné, Bakonyi ezredesné, Rutkay alezredesné, Pálffy polgármesterne, Álgya őrnagyné, Pozsonyi századosné, Reökné, dr. Faragóné. Leányok: Bakonyi Rózsika, Hempfling Elza, Janky Klára, Janky Margit, Pacor Anna (Losonczi), Pacor Irén, Pacor Vilma, Pálffy Margit, Ruttkay Josefina, Ruttkay Vilma. A mulatságon részt vett gr. Szapáry is vadász társaságával.

első díjat 25 aranyat Breuer Szilárd nyerte el a mászó mentő, bontó és világító eszközökről írt szakmunkájával. A második díjjal 15 arannyal dr. Szily Józsefnek a vízszerezésről írt értekezését jutalmazták. A harmadik díjat 5 aranyat Oláh Miklós szarvasi főparancsnok kapta »A praeventiv tűzrendészet« cz. munkájáért.

A kapuvár-garhai önkéntes tűzoltó-egylet tisztikara nem rég lakomával ülte meg Dr. Rátz Ottó főparancsnok nevenapját a »Szöllő« vendéglőben, mely alkalommal az egylet buzgó jegyzője üdvözölte a főparancsnokot, a ki megilletődéssel köszönte meg a tisztikar üdvözlését.

Ovatio. A szarvasi ö. t. e. választmánya f. hó 5-én Oláh Miklós egyl. parancsnokot névnapja alkalmából szívélyes ovatio-ban részesítette. Dancs Béla egyl. elnök vezetése mellett, Mayer egyl. pénztárnok, Stein titkár, Kollár és Bárány szakasparancsnokok, Golián segédtsitz, Koncs csővezető és minden csapatból két ember, felkeresték Oláh Miklóst lakásán, hol az elnök szívélyes szavakban üdvözölte az egylet parancsnokát, mint kinek az egylet felvirágoztatása körül legtöbb érdeme van s a kinek nevével a szarvasi ö. t. e. elváhatlanul van összekötve. Az ünnepekt megatottan köszönte meg a szíves figyelmet, szerényen háritván el magától a neki tulajdonított eredményeket de egyszersmind ígéretet tett, hogy a szarvasi ö. t. e. fejlődését felvirágoztatás, ép úgy szíven hordja mint eddig. A küldöttség megéltjezte a derék parancsnokot, mire a tisztelgés véget ért Gróf Bolza Géza az ö. t. e. főparancsnoka levélben üdvözölte neve napja alkalmából az egylet parancsnokát.

A temesvár-gyárvárosi önkéntes tűzoltó-egylet 25 éves jubileuma. Varga Lőrinc egyleti parancsnok több választmányi taggal e hó 8-án. azaz csütörtökön az egylet elnökével dr. Telbisz Károly polgármesterrel értekezett, hogy a 25 éves jubileum programját megállapítsa.

LÖVÉS Z E T.

A lövész előkészítése a harezra. A »Journal des sciences militaires« cikkirója panaszkodik, hogy a francia gyalogság kezében 200 méternyire használható puska van, de nem tudja használni! Ennek okát főképen abban keresi, hogy a lötéren való kiképzésre igen sok, a harcyszerű lövésre igen kevés időt és még nem elegendő löszert használnak fel. Megemlíthető, hogy a czéllövési löszert következőképen használják fel:

Gyakorló lövés 60 töltény, alkalmazott lövés 28 töltény, együttes lövés 32 töltény, harcyszerű lövés 50, összesen 170 töltény.

A cikkben kifejtett javaslat szerint a gyakorló lövésre 30 töltény fordítandó és azon katonákkal, kik 50% találatot mutatnak fel, mindjárt az alkalmazott lövés kezdendő, mert a gyakorló lövés folytatása alatt a harcban értékesíthető haladás csak nagyon ritkán fog mutatkozni; ezt különben a löveg-zékek is bizonyítják.

Végül nem szabad a lögyakorlatokat bármilyen módon könnyíteni, a mi gyakran, még pedig kedvezőbb százalék-eredmény kimutathatása végett történik.

A cikkiró még a következő javaslatokat teszi:

1. Ha a katona a csatár magatartását már kellőképeu el-sajátította, akkor abban gyakorlandó, hogy a megfelelő helyzeteket valamely gyors mozdulat után is helyesen vegye fel és a lövést helyesen megkezdje.

2. A gyakorló lövés csak az alkalmazott lövés minél rövidebb előkészítésének tekintendő, mely utóbbi lövés a czéllövés főgyakorlata.

3. A czéllövésnél egyedül felelős százados a löszert felhasználását szabályozza a nélkül, hogy egyformasághoz kötve lenne.

A lövésbeni ügyesség soha sem a százalékok száma után ítélendő meg, hanem azon könnyedség, gyorsaság és helyesség szerint, melylyel a csapat a lögyakorlatokat végzi.

TŰZOLTÓ SPORT.

Tűzoltók a kerékpározók ellen. A kerékpározók Budapesten az utóbbi időben nagyon felkapták a kéthangu jeiző sipokat s a kéthangu jelzést, mely éppen úgy hangzik, mint a tűzoltók vészjelzése. A kerékpározók ez a sipolása sokszor alaptalan félelmet kellett a közönségben s irritálta a tűzoltókat. A budapesti tűzoltó testületek szövetsége most közgyűlési határozatból kifolyólag átirat utján kérte föl Sélley főkapitányt, hogy a kerékpározóknak a kéthangu sipjelzést rendeltileg tiltsa el.

Jutalmazott tűzoltói szakmunkák. A budapesti önk. tűzoltó testület által szakmunkákra hirdetett irodalmi pályázat sorsa a napokban dőlt el. A bíráló bizottság Bárány Nándor Ernő elnöklete alatt a következő műveket jutalmazta meg: Az

Koczkodás.

Feleség: Tehát holnap vadászni akarsz menni, holnap, vasárnap?

Férj: Igen.

Feleség: Ah, akkor csak maradj itthon; holnap úgy sem találsz semmit.

Férj: Miért nem?

Feleség: Mert holnap valamennyi vadkereskedés zárva lesz.

IRODALOM.

Előfizetési felhívás jelent meg »Egertől Woerishofenig és vissza« cz. utirajzokra »különös tekintettel Woerishofenre és a Kneipp-gyógyomóra.« A mű 1893. február vagy márczius havában kerül ki a sajtó alól; egy füzött példány ára 80 kr. vagy megfelelő koronaérték 1 korona és 60 fillér.) Gyűjtőknek 10 példány után tiszteletpéldánnyal szolgál a szerző Várad Gyula, áldozópap s egri tanító-képző tanár.

Tiszta vér az egészség!

Titkos betegségek, sömör, kiütések, halványág, általános lankadság, gyöngeség eltűnnek, egészséges vér mellett. Biztosítjuk a gyökeres eredményt, a mi módszerünk használata mellett.

Tudakozódásoknál válaszbélyegek melléklendők.

„Office Sanitas“ Paris

30 Fauborg Montmartre.

Epilepsia (nehézkór)

visszaesés nélkül gyógyítható.

A tudomány eme csodás sikere ezer és ezer alkalommal bebizonyult.

Bővebb értesítést ad a kellő levélpostabélyeg beküldése mellett,

„Office Sanitas“ Paris

30. Fauborg Montmartre.

Sportkedvelők figyelmébe!

Kirchknopf és Ádám cég,

Budapest, IV. ker., Ferencziek-tere 9. szám.

állandóan dús raktárt tart: Lawn-tennis ingekből (turista-ing) Torna-ing, csikos és egyszínű, valamint kurta és hosszú ujjakkal. Férfi-övek. Utazó-sapkák. Izzadásgelleni-ingek és nadrágok. Főraktár: „Jaeger“ tanár gyapjú-ruházati cikkek, nemkülönb „Kneipp“ pléhános úr által előírt egészségi-tehéneműekből is. — Ez utóbbit mindenkinek ajánlani nem mulaszthatjuk el, főleg akkor, ha idegességétől megmenekülni akar. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan ez-közöltetnek.

Minden létező
cigaretta-
pirok között a
legtökélete-
sebb és felül-
mulhatlan,

valódi francia

szivarkapapiros:
Le GLORIA

Joseph Bardou & Fils-től

Perpignan és Párisban.

60 nagy arany érem, 16 nagy díszokmány,
20 „Hors Concours“ okmány.

Hüvely-különlegességek: „Le Gloria“ és
„Vrai Goudron“.

Kaphatók minden norinbergi és papir-nagykeres-
kedésben, valamint minden dohány- és szivar-
tőzsdében.

A kizárólagosan szabadalm. szivarkahüvely előnyei.

Minden hüvely szopókájánál szabad szemmel is látható háló van alkal-
mazva, mely megakadályozza:

1. hogy a dohánypor és az apró dohányrészeccskék a szájba hatoljanak.
2. Hogy a dohány a nyelvhez tapadjon; 3. a háló apró lyukacsai által a füst meg-
oszlik és nem oldalt jő ki a dohány és papír között, mint ez más szivarkahüvelyek-
nél tapasztalható. 4. a szivarka egyenletesen ég; a háló a dohány nikotin tar-
talmát magába szívja, a szivarkán nem támad zsiradékfolt s így teljesen elszív-
ható. 6. a hüvelyek valódi francia szivarkapapirból készülnek. 7. a nikotin-
fogó megátolja, hogy a száj a sokszor utálatos dohánynedvtől kellemetlen sza-
gúvá legyen. E hüvelyek a legtöbb dohánytőzsdében 100-ankint 20 krért kapha-
tók. Nagyban kapható minden papir- és nürnbergi nagykereskedésben.

Budapesti főraktár Löw Náthánál Szerecsen-utca 7—9. sz.
hol egyszersmind a legújabb „Regalita“ papirszipkák nyelv- és szájpaddás-védő-
vel 10 darabos dobozokban 10 krért kicsinyben is kaphatók.

Kitüntetett:
Bécsben 1890.

Kitüntetett
Bécsben 1890

„COLUMBUS“-KORCSOLYA és ACHILLES-szija (szabadalmak)

Ezen találmányok a scheweningeni nemzetközi sportkiállításon az ezüst érem díszoklevéllel lettek kitüntetve. Bécsben 1890. nagy díszoklevéllel.
A cipőre 10 másodperc alatt felvehető és levehető.

Columbus-korcsolya:

20, 21, 22 cm hosszú labra párja ftt 7.50
23, 24, 25 cm.-ig hosszú „ „ „ 8 —
26—31 cm.-ig hosszú „ „ „ 8.50

A hány centiméter hosszú a láb, illetőleg a cipő, olyan számú korcsolya rendelendő.

Achilles-szija:

1., 2., 3. szám
párja 1.20

Rendelési cím:

ROHONCZY G. Budapest, Andrásy-ut 12.

Budapesti elárusítók: Brachfeld F. Dorottya-utca 7.; Geitner és Rausch Andrásy-ut 8.; Huzella M. váci-utca 1.; Kertész Tódor Gizella-tér; Lőrincz István muzeum körút 5.; Neoschill Alajos váci-utca 17.; Stern Miksa Dorottya-utca 14.; Támedly Mihály kecskeméti-utca 9.; Várady Béla kishíd-utca 9.; Wanke Gusztáv örökösei kigyó-utca 10.; Wessely István váci-utca 22.; Schmidt S. utóda párisi-udvar.

Árjegyzék és használati utasítás kívánatra b rmentve küldetk.

Porzsolt Ernő

ÉPÍTÉSI IRODÁJA

elvállal mindennemű építkezéseket, tervek készítését és kivitelét: palotákat, bérházakat, nyaralókat, tornacsarnokokat, csónakdákat, versenypályákat stb.

Budapest, V. Kálmán-u. 15/b.

Aranyérmek, díszkereszt és díszoklevél.

A gróf Esterházy Géza-féle COGNAC

orvosi tekintélyek által ajánlva, felette kellemesen és jól ízlik, minőség tekintetében bármelyik francia gyártmánnal versenyezhet, — ára pedig sokkal olcsóbb.

**KÜLÖNLEGESÉG.
**** COGNAC**

mindenütt kapható.

A mi cognacunk tiszta borból van finomítva, minden idegen anyag hozzátevéle nélkül, miért is **járványos betegségeknel** kitűnő eredménync! használatik

központi iroda:

Budapest, külső váci-ut 23.

A gr. Esterházy-féle cognac-gyár igazgatósága

ANGYALFÖLD.

Lipsee, Bordeaux, Nizza, Páris és Berlin.

FÖLDESZ L.

puskaműves Budapest, Muzeum-körut 9 szám.

ajánlja jó hírnevű

fegyvereit

kezesség mellett, továbbá mindennemű **revolvereket** és teljes **vadászfelszereléseket**.

Árjegyzékek kívánatra ingyen küldetnek, javítások legolcsóbban számíttatnak.

KARLSBADI
cipő-külön-
legességek.

Kajári
Dezső

Budapest, Dorottya-utca 8. szám a.

Ajánlja legdusabb választékban

férfi-, női- és gyermek-cipő-árut
a téli idényre

a legolcsóbb árak mellett. — Különös **figyelemmel** korcsolya-, velocipédező-, turista és hegymászó tornacipőket, vadász csizmákat

mindennemű bőr- és vászonból urak, hölgyek és gyermekek részére egy mint: tiszti cipők, galoschnik vagy gumi cipők, úgy szinte vizmentes cipőket és **kényes lábra különlegességeket** nagy választékban raktáron tart.

Vidéki megrendelések mérték vagy minta-cipő szerint leggyorsabban cszközöltetnek.

Alapítottott

1850. évben

Ö Felsege a király legmagasabb személyes elismerése! Minden verseny alkalmával legelső érmekekkel kitüntettet!

Cs. és kir. szabad. Chemiatechnikai laboratorium, hectograf-, gummiáru és **KAUTSCHUK BÉLYEGZŐ-GYÁR**

erőműtani és véső műintézet mindennemű irodai szükségletek gyára

vegyész **TINTNER J. E.** mérnök

A felséges kir. család több tagjának, ugyszint a legmagasabb bel- és külhoni hatóságok, előjáróságok, intézetek stb. szállítója.

Budapest, Kigyóter 2. szám. — Bécs, V. Krongasse 6, saját házában.

A „HERKULES“ mulattató melléklete.

PIHENŐ

A „HERKULES“ előfizetési ára a „PIHENŐ“ mulattató melléklettel együtt negyedévre 1 frt, félévre 2 frt, egész évre 4 frt. A „Pihenő“-re külön előfizetni nem lehet. Előfizetések és hirdetések a „Herkules“ hivatalába (Budapest VIII., József-körut 5.) küldendők.

A koronázási napokból.

Magyarország alkotmányos ujjaszületésének 25 éves korszaka kezdődik attól a pillanattól, melyben 1867. június 8-án, Szent István koronája 37 év után újra érinté apostoli királya fejét. De ez a korona nem csupán az uralkodó halántékát övezte jelvényeivel, megkoronázta az azt a hosszú küzdelmet is, melyet a nemzet annyi időn át törhetlenül folytatott jogaiért és szabadságáért. Az 1867. év a felelős magyar kormány kinevezésével meghozta első fecskéjét a béke tavaszának; a régi, a hagyományos Ausztria, tudjuk, száz sebtől vérezve roskadt volna össze, ha az utolsó perczen ki nem nyújtja békejobbát annak a nemzetnek, melynek jogos aspirációitól oly sokáig elfordították uralkodója a végzetes félreértések. Őszinte volt a békejobb, melyet az uralkodó nemzetének nyújtott s ezt határozottan akarta kifejezésre juttatni a felelős magyar miniszterium kinevezését az országnak tudtára adó okmányban is. Érdekes tudni, hogy annak első fogalmazványa nem nyerte meg ő felsége tetszését, — igen fagyosnak (frostig) és száraznak találta, Valami melegebbet, a nemzet szívéhez közelebb férőt óhajtott s így született meg a második, a végleges szövegezés, melyet Horváth Boldizsár szerkesztett a pillanat nagy jelentőségét teljesen átértő és átérző gonddal.

Különben Horváth Boldizsár volt egyéb tekintetben is az új magyar kabinet tolla. Nála már egész babonás vakhit számba ment, hogy pályáján minden hatodik évben éri valami nevezetes változás. Épp miniszterre kinevezése előtt kevéssel történt, hogy Tóth Lőrincz meginterpelálta, igaz-e, hogy miniszter lesz? Helyette a neje felelt: „Tavaly mult hat éve, hogy a földhitelintézethez megválasztották, ha a sors nem lett hűtlen, most már valaminek kell történnie“. És történt is — igazságügyminiszterre kineveztetése.

Ünnepélyes pillanat volt az, midőn február 17-én Andrássy Gyula első

izben jelent meg mint miniszterelnök a Deák-körben, hol a párt támogatását kérte. Deák Ferencz hatalmas rögtönzése után, melylyel a Szentkirályi Mór által bemutatott kormányelnököt fogadta, s melyben először illette Andrássy Gyula egyéniségét az azóta oly sokszor idézett „providenciális“ jelzővel, — a későbbi külügyminiszter magántársalgás közben érdekesen nyilatkozott azon

programról is, melyet Magyarország közvéleményének Ausztria hatalmi érdekeinek való összeegyeztetése tekintetében szándékozott elfoglalni. Határozottan kijelentette Andrássy, hogy nem szándéka egyáltalán vakon szolgáltatni az eszközöket oly politika megvalósítására, mely az ország közvéleményével nincs összhangzatban. Ez esetben — ugymond — inkább leteszik

I. Ferencz József, Magyarország királya.

tárczajokat s így ország-világ tudni fogja, mi az, mit Magyarország akar.

A lajtántuli lapok különböző kommentárokkal kísérték az új magyar miniszterium megalakulását, melyek jellemző színben mutatják azokat a benyomásokat, melyeket a nevezetes politikai fordulat híre Ausztriában keltett. A „Nene Freie Presse“ szerencsét kívánt a magyaroknak azon erélyhez, melylyel a miniszterium az alkotmányos állapotok helyreállításán működött s rokonszenvesen nyilatkozott a „Fremdenblatt“ is a magyar miniszterekről, kik teljesen érzik — ugymond — feladatuk nagyságát, melyet a monarchia újjáalakítása tekintetében fölvállaltak. Csak a csehek és a feudálarisztokrácia mozgattak meg minden követ a kiegyezés megbuktatására, organumuk, a „Presse“ által, s a zág-rábi horvátok rendeztek ellentüntetést Starcsevics tiszteletére, mely alkalommal ünnepélyesen kimondták, hogy a horvátok a mostaniakhoz hasonló körülmények közt mindig tüntettek a magyarok ellen.

Márczius 14-én letették az esküt a fejlelem kezébe a kinevezet miniszterek s azzal megkezdődött a szervezés nagy munkája. A mint 1861-ben az ügyvédi cenzurák, úgy most a miniszteri burók felé tódult a magyar intelligencia pályakereső árja. Csak a belügyminiszteriumhoz egy héten 800 folyamodás érkezett be. A belügyminiszterium legcorábban megkezdte működését, tiz osztálylyal s egyelőre mintegy hatvan fogalmazóval. A volt magyar udvari cancellária személyzete egy részét már előbb beosztották Festetics gróf miniszteriumába, míg a többit az igazságügyi s közoktatásügyi miniszterium vette át eddigi fizetésük s rangjuk megtartása mellett. A bécsi finánczminiszterium még márczius elején rendezte meg egyta a magyarországi es. kir. pénzügyi hivatalnokoknak, hogy 9-én a hivatalokon levő német feliratok s kétféjű asos cimereket „in aller Stille“ szedék le, — egyszersmind a fináncz-örtség as helyett magyar cimert kapott sákóira, az adóhivatalokról levették az sztrák jelvényt, de koronás cimert még nem kaptak, miután az egész atéményt úgy is csak ideiglenesnek artották.

Május 25-én Andrássy Gyula a képviselőházban bejelentette indítványát a koronázási hitlevel megalapításával megizandó küldöttség mielőbbi kijelölésére. Három nappal később tárgyalás alá erült a nádori szék betöltésének kérése, melyre nézve Deák rendkívül vatosan nyilatkozott, épp oly kevésé gyalva állást a nádori tisztség sok sztról hangoztatott eltörlése mellett, int a mily határozott föntartással ditványozta volt június 4-én, a koronázási aktussal Andrássy Gyula grófak megbizását, félreérthetlenül hozzá-

téve, hogy azt nem úgy, mint miniszterelnököt illető, hanem csakis személyére ruházott megbizásnak kívánja tekintetni.

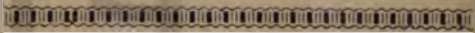
Hogy a nádorság kérdése ügyében egyébiránt Deák és Andrássy, sőt a többi miniszterek között is fontos elvi eltérések voltak, azt a kérdésnek máig kimaradt végleges megoldása is bizonyítja Jun. 10-én, a koronázás után két nappal, a kérdés ismét szönyegre került a minisztertanácsban, de eredménytelenül. Deák és a többség úgy kontemplálta a nádori tisztség tervbevett hatáskörét, hogy az a felállítandó államtanács elnöke legyen fölöslegesnek, de a kormány hathatós működésére nézve egyenesen károsnak ismerte föl. Ha pedig államtanács nincs, akkor a nádor tiszta sem illeszthető be észszerűen többé a parlamenti felelős kormányzati rendszerbe. Így maradt a nádori méltóság mindmaig nyitk kérdés, miután azt egy vonással eltörölni még Deák sem merte.

A mesés ragyogás, az öröm és lelke-edés mindent ragadó lázának tiz napjával ünnepelte Magyarország azt a nagy történeti momentumot, mely, a koronázás aktusában pecsételte meg a nemzet és királya között helyreállt bizalmat. Nem hiába szentelt a „Times“ hasábkokat a koronázási pompa „középkoriasan barbár nagyszerűségének“ leírására, nem hiába jelenthette a francia udvar megbizásából jelen volt Grammont herczeg császáranak, hogy ehhez hasonló fényt még nem látott kifejteni. És nemcsak a külső pompa rendkívülisége, az igaz lelkesedés elemi kitörése is méltán felkölthette a jelenvolt külföldi vendégek bámulását. A koronázási ünnepélyek után három napon át közszemlére kitett koronához messze földről zarándokolt a magyar nép betegen is, s boldog volt, a kinek a koronaör megengedte, hogy megérinthessék és megcsókolhassák ódon pántjait. A külföldieket s köztük Chambord grófot és Nemours herczegét mélyen meghatotta e vallásos tisztelet s meg is jegyezték, hogy boldog az az uralkodó, kinek fején ily korona nyugszik.

De volt a koronázásnak egy alakja, a ki — távollétével tündökölt, de a szónak valódi legnemesebben vett értelmében. Maga az, ki bölcsessége, jelleme s hazafiassága által mint egy Aléta emelte küzdelem nehéz idejében — Deák Ferencz Most, hogy a siker ő nagy művét diadalra juttatta, az ünneplést átengedte másoknak, ő szerényen visszavonult polgári öntudata csöndes elégtételével lelkében. És ebben igaza volt. Mit is kereshetett volna az egyszerű táblabíró ünnepélyek ragyogó tarkaságban? Hol lett volna ott az ő méltó helye? A nagy történeti színjáték, melynek minden mozzanata az ő rendezői szellemét hordta magán, egyéniségének befoglalására nem tudott

méltó keretet nyújtani. „Angol királynő“-i szerény szobájából hallotta a nemzet örömrivalgását felzogni, onnan volt néma tanuja a lelkes tüntetéseknek politikája nagy műve felett, melynek dicsőségéből semmitsem követelt magának.

V-1.

1867. Pünkösdben.

Jövel szent lélek! szállj le a királyra,
Ihless meg benne elmét és szívet,
Fején ragyogjon ősi koronája,
Mely fényt arczára és népére vet,
Legyen igazság és törvény hű öre,
Kezén erő, szívében kegyelem,
Jelenre bölcs és kiható jövőre,
S áldás kísérje ott fönn s ide lenn!

Jövel szent lélek! szállj oda a népre,
Kunyhóban, palotában egyaránt;
Erősödjék meg ingadozó térde,
S emelje újra föl csüggedő karát.
S ha szenvedési és sebláza multán
Fejét büszkén magasra emel:
Hevüljön ismét önértetre multján
S tekintsen vissza a jövő felé!

Jövel szent lélek! szállj le a hazára,
Bőséget önts szét völgyön és hegyen,
Hol, merre harsog Duna, Tisza árja,
Áldás, szerencse, béke s üdv legyen.
S mely szent földéiként annyit szabad éven
Vésztlől, vihártól hűn oltalmaz,
Minden fiának lángoló szívében
Ez ima zengjen: éljen a haza!

Szász Károly.

Virágélet.

A napsugár virágkehelybe,
A szerelem a szíve száll, —
Szerelm és sugár ad életet
S nyomukban ott van — a halál.

Isten! Mi szép, mikor remegve
Tavaszzsal a bimbócska nyit;
A nap arany sugára lágyan
Csókdossa föl kis ajkait.

És mámorittas szenvedélylyel
A bajait kibontja mind;
Tekintetét furósztvé benne
Ringatja s csókot csókra hint.

A kéj, az édes, üdvözítő
Elbűvölön megveszteget;
Aztán kifosztja, elfogyasztja
Mohón a véges életet.

Incselkedőn körül enyelgi
Virágot a meleg sugár —
És aztán a hálójába ejti
Az életet, a csapodár.

Sóváran iszsza édes nedvét
S meglopja színét, illatát;
Szegény kis hervadó virágszál
Mehalnod is kell végre hát?!

Szegény kis haldokló virágszál
Te gyönyörű, te szép, te jó,
Olyan az élted, mint a szívé,
Oly édes és oly megható.

Mert mint sugár virágkehelybe,
A szerelem a szíve száll, —
Szerelm és sugár ad életet
S nyomukban ott van — a halál.

Kőrös Mihály.

A „gigerli.“

(Természetráji tanulmány.)

Irta: Gáspár Imre.

Széles Magyarországon mindenütt, a hol ösmeretes a járdák, kávéházak, színházi, előcsarnokok, térzenék, bérkocsik, mise után következő toalettofitogtatások, jégpályák, nyilttéri „lovagias“ nyilatkozatok és „Kränzchen“-ek civilizált intézménye, buján tenyész a gigerli. Igen gigerli; ha láttál egyet ez üres zsebű, szívű és fejű specialitásból, hát akkor láttad valamennyit. Mert egyformák ök külsőre és belsőre egyaránt.

Vétek már maga a „gigerli“ szó is. Hát még az ember! A „gigerli“ elnevezés ugyanis bécsi különlegesség. Párisban pl. „dögöcskék“-nek nevezik. A német nevet Bécsben használják színházi kuplékban, hírlapi újdonságokban és van már a gigerlinek saját indulója is. E német szó különben igen sikerült hangfestéssel s a kicsinyítő raggal igyekszik az alany iránt való kicsinyítést és megvetést visszaadni. Ugy vagyunk vele, mint bizonyos bécsi szépségekkel: miután Bécsben már elhasználták, Budapestre kerültek s elszélednek széles Magyarországon mindenüvé. Pedig van e fajtára igen jellemző, jó magyar szó; a „svihák.“

Mert a bécsi gigerli (helyesebben kimondva: gigerl) nem egyéb, mint a hazai svihák. A „svihák“ őshona Sáros megye, a magyar „Gascogne“. Dumas „Három testőr“ című regényében pompásan adja vissza a kevés pénzü, nagyokat (az ugynevezett „Gascognade“-okat) mondogató, szerencsére vadászó, de a mellett uri tempókra igyekvő D' Artagnan lovag személyében a valódi „Gascogne“-it. A „svihák“ irodalmi rajza, mint a magyar társasélet annyi sok alakjáé, még nincsen készen.

Mikor a „svihák“ tekintesz, nemesz, „Sáros var megyiben“ kihajtat a rongált ősi portából, s négy lova felett kibontja hosszú ostorát, nagyot csattant és csak úgy porzik utána az országút. Leánynézőbe robot. Talán távoli megyében, a hol azt hiszik felőle, hogy legalább is egy dominium gondjait hozza magával. De mikor még odahaza végig gördült fogata a hepe-hupás utcán, hej! igen kétes tekintet vetett utána az a bocskoros nemes, a kinek a kuriáján belül tiz leány van és egy férj sem, vagy az az iparos, a kinél még most se fizették ki ama négy száguldó sárkány lódingos, szironyos szerszámok az árát; akkor — mondom — mindketten, amugy foghegyről mormolják utána a jellemző szót, hogy:

— Svi-háák!

Megesik a vasuton, hogy a mikor a „svihák“ javában beszél a bárói születésű mamáról, meg a Hofrath nagybácsiról, nemkülönbén a bele fillig szerelmes grófkisasszonyokról, akkor egy nem

sejditett, jó meleg decz-bundába burkolódzott atyafi csak kiveszi egy percre a szájából az örök pipát és (jó Mokány Bercziseket pökve) ismét hallatja a lemoszthatatlan itéletet, a mely egy szóban ismét csak a régi: „s-viháák!“

Ime, ez a falusi svihák! Semmiben sem különb nála a városi svihák, a „gigerli“. Mindakettő olyan embert jelent, a ki külsőségek affektálásával kíván különb urnak látszani, mint a mennyi uraskodásra vagyoni helyzete, vagy születése feljogosítja. Lehet valaki gentry, de ha e mellett fertálymagnáskodik és ezért költségesebb életmódot folytat, mint a hogy a viszonyai engedik, a látszatnak ez a bolondja szintén csak — svihák, vagy ha ugy tetszik — gigerli. Lehet egy másiknak pénze is, de uracsot szenvedleg, ennél fogva ő is csak amolyan a látszatért elcsábult svihák-firma s lovagja a gigerli-rendnek. Van továbbá olyan vitéz is, a kinek se születése, se pénze, de azért a föld alul is kiteremti a gigerliség és svikakéria szinpadí kellékeit. Ez aztán a numero 0, a „Mont-liszt“ gigerli.

Gigerlink (használjuk hát a ma már közkeletű elnevezést) többnyire többed magával mutatkozik. Rendesen a más kedvéért vált gigerlivé. Egy gigerli százat csinál. Többnek képzeletét magát más földi halandónál, azért nem csupán magaviseletében és külsejében igyekszik hasznos embertársaitól különbözni, hanem azt hiszi, hogy a művelt társadalomban divó modor szabályai alól teljesen fel van mentve. Láttatok már igazi gavallért, amolyan gigerli-félével karöltve menni? Ez elképzelhetetlen, mert a gigerli, a midőn magát felmenti a közillel törvénye alól, ebben nem tanusít eredetiséget, szellemet, de még különziséget sem (hiszen a ki különz az lehet bolond, de nem majmol). Ő egyszerűen csak — pimasz.

Pipaszár lábu, bizonytalan lépésű, sápadt, beesett képű, kikent-fent legénykékből áll a gigerlirend. A tiszta szerelem, vagy a házas élet gyönyöreinek életkincsét rég felváltották aprópénzre, de a szájuk mindig hódításokról beszél s a midőn csoportosan állongálnak, vagy ülve terpeszkednek el, egy szóval „feszítnek“ a látogatott közhelyek egy-egy kitettebb pontján, hát akkor többnyire képzelt kalandjaikról beszélnek s szemtelenül rágalmazták az előttük elhaladó tisztességes hölgyeket. A tisztességteleneket azonban bizalmas kacsinással üdvözlik, aztán az uri nőt, vagy véletlenül magában járó-kelő kisasszonyt (miután már vérig bosszantották fixirozásaikkal) elkezdik — kisérgetni.

Utközben, nem sejtven közel lovagias lelkületű, vagy legalább erős izmu oltalmazót, kétértelmű megjegyzéseket kockáztatnak, néha az áldozat háta mögé, néha mellé is szegődnek s kér-

dezzetik az üldözött delnő — lakását.

Ne véld, nyájas olvasóm, hogy ezek az uracsok félelmes Don Juanok, a férjek homlokainak feldiszítését ambicionáló Faublas lovagok volnának.

Korántsem! A kisérgetett nő semmi módon sem hozhatná annyira zavarba a gigerlit, mint hogyha csakugyan megmondaná a lakását s színez elfogadná szolgálataikat. Ugy elpárologna mellőle a szegény nyomorult, ez a fényesre kímázolt sétáló koporsó, hogy a híret sem hallatná többé!

Igaz, hogy néha idejekorán ott terem a bosszuálló Nemezis a férj, a fivér, vagy más becsületes ember képében és akkor a vándor, kit utja később arra visz, rendesen beütött tetejű köcsögkalapot, ketté tört sétapálczát, nemkülönbén összezuzott monoklit talál, melyek a föld porában sem szünek mesélni a régi dicsőségről, muló fényről s megcsufolt lovag-erényekről.

A látszat csak az, a miért a gigerli életet, időt s néha — becsületet áldoz fel. — (Lásd a sikkasztások, váltóhamisítások és hamis kártyások véget nem érő sorozatát.)

Valóságos egyenruhája van ő kelmének. Egy este hazafelé sétálván színház után, előttem surrant mindig titokban tartott lakába, vagyis atyjának a szerény kézművesnek külvárosi házacska felé a gigerli. Pipaszár lába roskadozva mérték végig a járdát, utközben a felkapott jobb könyökkel rézsut tartva s benzin szagu keztyűben igen ostoba kézzorítással, vagy pedig affektált „jó napot“-tal üdvözölte ösmerőseit. Most éppen bádogos - műhely előtt haladott el. Ott állt a Jancs inas, a ki egyszerre csak elképedv hívta elő a műhely egész népségét.

Nézzék csak, nézzék: erre halad egy ur, cifra volt a ruhája, hanem meztláb volt!

Álmélkodva bámultak a siető lova után; én bizony nem világosítottam fel őket, hogy az az árva bizony nem járt meztláb, csak a husszinü giger cipőt viselte! Örvendjenek, hogy gigerli viselethez nem kell bádog, más különben hitelbe vennének tőlük, mi azt a — cipőt!

A gigerli angolos pofaszakállat se viselni, hogyha nem hegyesre kipödrő bajusznyomorékot az orra alatt; a várja, hogy a haja ritkulni kezdje mert a csupasz koponyáról a kiérdült Don Juanság alkonyfénye verőnek vissza. Lábáról s a köszönömódjáról már megemlékeztünk. Hang sipító, az r betűt még mindig hibás ejti, pedig ma már egyéb izléstelen get is sajátíthatna el az uras világt. Öltözete szandolin-szerű, hegyes sár cipőn kívül (oh! gonyod ez, ő magy sárca csizma!) ez idő szerint alul behított pepita nadrág, derékbosszar rövid, vagy bokáig érő lakáj-felöltő;

A király és királyné 1867-ben.

A koronázási díszmenet fölvonulása Budára, 1867-ben.

szemen monokli, a melynek viselését hosszú és alapos tanulmány után sajátítja el; a gomblyukon szekfü, nyakravalón oldalt szurt tű, többnyire állatfejet ábrázolva, a soi-disant ember-főn pedig minél feltűnőbb formánju köcsög kalap. Igen imponál a gigerli, ha mell-tüvel letűzött kendőt gyűrhet be a felső kabátja alá.

Ilyen ruhát más ember nem visel. — Az uri ember választékosan, vagy — lehet — drágán is öltözködik, de nem utánozza buta egyhangúsággal a korzó majmainak chablonját, a mihez izlés nem kell, a miben elegancia nem lehet.

Sajátságos, hogy a gigerlik fajához néhol éppen a józan üzletvilág szolgáltat igen nagy kontigenst. Igaz, hogy csak vasárnap és — szombaton.

A gigerli természetrajzát folytatván, még több figyelmet érdemelnek családi viszonyai. Többnyire az anya, szegény özvegy asszony s az élelmét fárasszó kézimunkával kereső nővér teremti elő a bálványozott fiu eleganciáját. Az ilyen gigerlit sohase láttad nyilvános helyen megjelenni a familiájával. Ők éheznek, de a gigerli legalább egyszer napjában vendéglőben, kávéházban, czukrásznál lebzsel és fogyaszt. Éhezik gyakran a gigerli (ki láthat az ember szívébe és a gyomrába?) de este, (ha nem járhat színházba, valamely páholytulajdonos révén) jegyet vált és sikkes módon gukkerezi végig a páholy közönségét. Oh, a páholytulajdonos ösmerős becsben áll a gigerli előtt! Föl lehet hozzá látogatni, ott lehet hagyni a felsőkabátot a páholy előszobájában; azután egész bátran lesétálhatni valamely üresen hagyott támlásszékre.

Legboldogabb a czéhben s kompániájának messze felette áll a gigerli, ha a papája — szabómester. Ekkor a gigerli-jelmez miatt még kölcsönök után sem kell fáradozni s nem kell tartani oly ábrándos emberek reggeli látogatásaitól sem, a kiknek az a gyógyíthatatlan rögeszméjük van, hogy a telivér gigerli még . . . fizetni is fog! Ha azonban a papa nem egészen üres óráiban szabászáttal foglalkozik, oh akkor, az elegancia kikerül házilag! Csak névjegyek kellene még hozzá, a névjegyre pedig valami hangzatos előnév és azután már bátran neki lehet vágni a korzónak. Még nem látam czimbitorlásért bepörölt gigerlit!

Tetszik még több fajta gigerli? Nos minden városban meg van az a nyalka gavallér, a kinek gigerlisége abban a látszathajhászatban rejlik, hogy — férfi létére — fűzött derekat s talán még egyéb pótbájákat visel.

És vannak nők, a kiket ezzel meg lehet hódítani! Egy kisebb városban a gigerlik abban multák felül embertársaikat, hogy ebéd után rendszeren a piacra mentek és ott fogaikat tüntetőleg piszkálták. Van gigerli, a kit

sohasem látni egyéb halandóval, mint olyannal, a kinek hét vagy kilenc szarvvall jutott több a szerencse által, mint neki a — természettől. Mindig jön, sohase megy; mágnás társaitól nem tágit és szívesen szorul a sárba, ha azok a járdát elfoglalták; hangja és a lába egyforma vékony; beszéde gyors, német szókkal keveri s a nagy-mamájáról egyszer az életben két két óráig ezt hitték, hogy báróné, az unoka pedig ezt követeli tőlünk — minden nap, a mig mások bolondja; s ha azok elhitetik vele, hogy már nem „sikk“ téli felöltőt hordani, képes megfagyni, de akkor is e tudat hevíti, hogy grófi társaságban fagyhat meg; magát csak azért veti meg, hogy valami kereset után kell látnia, mert gigerlinek lenni ugyan „nagy és szép gondolat“, hanem e mellett igen — „sovány falat!“ Hát az athleta gigerli kinek mit vétett? Megtanul vivni s ez által nem arra törekszik, a mit a komoly athleta emberknél s a lovagias vivóknál találunk; nem tesz szert önézetre, erőre, erélyre; csakis a henczgesben gyarapodik s mesterségét más emberek elnyomására kivált pedig testileg gyöngébbek bántalmazására használja fel.

Ezek vivnak bárbajt a véletlenül le-tapodott tyukszemükért, mint mások talán házuk becsületéért; ezek közlik a néha kómiikus, néha impertinens nyiltéri nyilatkozatokat; ezek viszik közszemlére a bekötött karon ejtett karczolat és ők azok, a kik elvégre emberökre találván, megkapják büntetésüket azzal a fegyverrel, a melynek for-gatásával maguk csak — visszaéltek!

Nem folytatjuk a gigerli természetrajzát, bár igen valószínű, hogy Darwin — egy-egy korzón végig sétálva — megtalálná a majom s ember közötti eddig még hiányzó kapcsolatot, a félig emberi félig majomi lényt. Annyi tény, hogy a mai nagy zoló és ferde nevelés által a társadalom maga neveli a svihákokat s lehet, hogy annak a komoly és minden tiszteletreméltó apának, vagy mamának, ki helyeslően bólint elítélő szavainkra, odatart, leendő nagy urnak vél és neveli, pedig a tulajdonképen nem más, mint haszontalan — gigerli!

M A R I T T A .

Kidőlt a tündérvkert zengő aranyfája,
Józan poeta nem is gondol rája,
Az arany alma már régen a porban hullt . . .
Mégis szép lehetett az a regényes mult!
. . . Hajdan (ah, e szó is milyen romantikus!)
Bőven termelt festő, színész és muzsikus,
A művészi pálya bárkinek nyitva volt,
Az „égi láng“ itt lenn sok kebelben honolt.
És ma (mily keserves, unalmas ez a szó!)
Lánggal égő tűz és szenvedélyes viharzó,
Rendszerbe nyugözve tanulni jár oda,
Hol a művészt győtri elmélet, iskola. . .
Maritta szép leány, azelőtt Mari volt,
Kebelében az a bizonyos láng honolt,
Ihletet ő még a szép hajadontól kapott,
S színésznőnek hát—hát hogy' mondjam, fel-csapott.

Marittának esze, a szíve is távol . . .
Derék vőlegénye, az a szegény Károly
Féltett boldogságát veszendőbe látja. . .
Tündérvkertnek mért is virul még a fája!
. . . Holnap lesz a nagy nap, az ő dicsősége,
De hosszú ez a ma, sohase' lesz vége;
Mégis beakonyul, Marittát az ágya
A holuapi sikert megálmodni várja.
Szóvik, szóvik álmát a gonosz tündérek,
Csakhogy ez az álom kinzó, ölé méreg:
Gyáva volt, reszketett, szólni alig tudott,
Se taps, se koszoru . . . soha ily kudarcot!
Könyben ázik reggel a hófehér párna,
Ha Marittára ily rut valóság várna!
S a mi még borzasztóbb, álmában ott látta
Vőlegényét, a ki örvendezve várta,
Nem hogy sirt-ritt volna a nagy szegény felett
„Nincs szíve, nincs szíve, hogy ugy örülhetett.“
. . . Rossz álom volt csupán, jönne már az este,
Izgalomtól, láztól borzong egész teste!
Ruháját rendezzi, a tükörbe nézdel,
Gyémánt ragyogása a szemfényétől vész el.
Bátorság hevíti, csüggedése daczra
Vál, és nem gondol az álmodott kudarczra.
. . . Elérkezett a percz, a színen megjelen,
Zugó taps köszönti minden egyes helyen,
Szárnyát bontogatja perczről-perczre jobban,
Szenvedélye izzó, már-már lángra lobban,
S a mi csupa hívság, tömjén akart lenni:
Koszorut, virágot mind-mind megérdemi.
És mig lezajlik az ő felavatása,
Onnan a sarokból kinek zokogása
Hallzik ide halkkal, — különös végezet, —
Hogy szegény Károlynak csak sirnia lehet.
. . . Előadás vége. Marittát kisérik
Üdvárlók, barátok; karját tizen kéri.
„Milyen siker nagysád!“ „É: még mennyit
arat!“
. . . Szegény Károly mindig hátrább, hátrább
marad.

S a mig távol tőle udvárlók csapatja
Marittát élteti, — ő Marit siratja. . .
Maritta otthon van. Puha, fehér ágya
A fényes szép jövőt megálmodni várja. . .
Vissza-visszagondol: hogy örült mindenki,
Egész város az ő dicsőségét zengi, —
Károlyra is gondol, a mig élni látott:
„Nincs szíve, nincs szíve, hogy ugy busulhatott.“

Egy hirszomjas lélek szárnyát ha kibontja,
Szívre, becsületre nincsen annak gondja,
Mint léghajó terhé fenn a merész utban,
A hirszomjas szíve, becsülete ugy van
Terhére az utnak, melyen oda szárnyal.
Hol égi fény vegyül szennyes földi árnynyal,
. . . Sok, sok idő telt el. . . A város lábza' van.
„Jön egy nagy művészno!“ Ezt hirdeti nagyban
Színházi jelentés; állnak körülötte,
Mohón olvasván, hogy: „É város szülötte.“
„Neve itt idegen“, mondják, „no de mindegy.“
A színházi pénztárt ostromolni mind megy.
„Ki lánya, rokona?“ kérdi egyik a más
És mind jegyért rohan . . . soha ily rohanást.
S a ki csak megfordul a színház tájékán,
Lát egy szürke embert mozdulatlan, némán,
S ha tőle kérdezik, ki az a művészno,
Megrezzsen, szeméből könyek törnek elő,
Zokogásba ful és ennyit felel szegény:
„Marinak hívták őt becsületes nevéen.“

Molnár László.

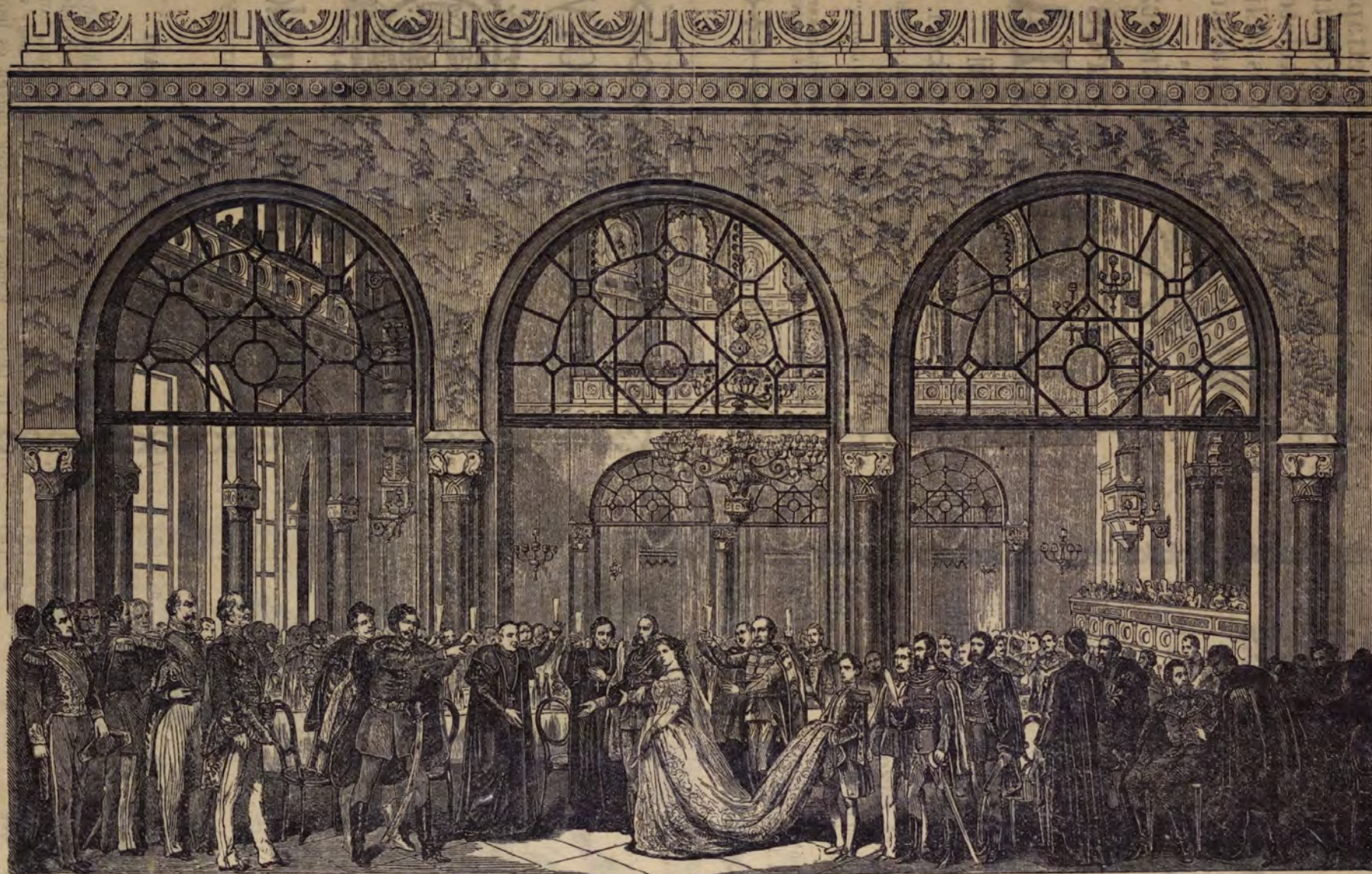
Az életből.

A delirium tremensnek és a hatalom elvesztésének első jele, hogy az illető — patkányokat lát.

Jó patkányirtó szer, ha nagy veszteségek után hirtelen talpra állasz és tisztán tartod a csatornákat.

Gyorsan irni annyi, mint kevés gondolattal bírni. Kevés ember hamar kijut a templomból; ha sokan voltak oda benn, a tömeg megtorlik az ajtóban.

A ház — parlamentáris értelemben véve, — vagy az udvarral, vagy az utcával van ellentétben.
Gáspár Imre.

B á l a v i g a d ó b a n , 1867-ben.

